ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

22-0012_293-325_18b.indd 1 07/11/2017 12:28

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Συγγραφέας: **ΜΙΧ. Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

22-0012_293-325_18b.indd 2 07/11/2017 12:28

Η αξιολόγηση, η κρίση των προσαρμογών και η επιστημονική επιμέλεια του προσαρμοσμένου βιβλίου πραγματοποιείται από τη Μονάδα Ειδικής Αγωγής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η προσαρμογή του βιβλίου για μαθητές με μειωμένη όραση από το ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ πραγματοποιείται με βάση τις προδιαγραφές που έχουν αναπτυχθεί από ειδικούς εμπειρογνώμονες για το ΙΕΠ.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

22-0012_293-325_18b.indd 3 07/11/2017 12:28

22-0012_293-325_18b.indd 4 07/11/2017 12:28

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΜΙΧ. Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η συγγραφή και η επιστημονική επιμέλεια του βιβλίου πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ – ΛΥΚΕΙΟΥ

Τόμος 5ος

Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

22-0012_1-88_18b.indd 5 15/09/2017 16:32

Το βιβλίο αυτό είναι συνοψισμένη μορφή του έργου «Γραμματική της αρχαίας ελληνικής» του Μιχ. Χ. Οικονόμου, έκδοσης 1971 του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Η συνόψιση του βιβλίου έγινε με ευθύνη του Κέντρου Εκπαιδευτικών Μελετών και Επιμορφώσεως (ΚΕΜΕ).

22-0012_293-325_18b.indd 6 07/11/2017 12:28

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Α

Ἄγαμαι. Βλ. § 347, 4 (τόμος 1ος, σ. 146)

ἄγνυμι. Βλ. κατάγνυμι.

ἀγορεύω (θέματα βλ. § 358, τόμος 4ος, σ. 31), πρτ. ἠγόρευον, μέλλ. -αγορεύσω και συνήθ. -ερῶ, αόρ. -ηγόρευσα και β΄ -εἶπον, πρκμ. -είρηκα, υπερσ. -ειρήκειν. Παθ. ἀγορεύομαι, πρτ. -ηγορευόμην, μέσ. μέλλ. ως παθ. -αγορεύσομαι, παθ. μέλλ. -ρηθήσομαι, παθ. αόρ. -ηγορεύθην και συνήθ. -ερρήθην, πρκμ. -ειρημαι, υπερσ. -ειρήμην. Παράγ. ἀγόρευσις, ἀγορητής, προσρητέος, προσ-αγορευτέος, ἀπόρρητον κτλ.

ἄγω (= οδηγώ, φέρνω· θ. ἀγ-), πρτ. ἦγον, μέλλ. ἄξω, αόρ. β΄ ἤγαγον (βλ. § 314, 1, δ), πρκμ. ἦχα και (μτγν.) ἀγήοχα (βλ. § 69, 2, α), υπερσ. (μτγν.) ἠγηόχειν. Μέσ. και παθ. ἄγομαι, πρτ. ἠγόμην, μέσ. μέλλ. ἄξομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἠγαγόμην, παθ. μέλλ. ἀχθήσομαι, παθ. αόρ. ἤχθην, πρκμ. ἦγμαι, υπερσ. ἤγμην. Παράγ. ἀγωγή, ἀγωγός, ἀγωγεύς, ἐπακτός, ἐπείσακτος, ἀκτέον κτλ.

ἀδικέω -ῶ. Βλ. § 359, 4 (τόμος 4ος, σ. 33).

22-0012_293-325_18b.indd 5 07/11/2017 12:28

ᾄδω (= ψάλλω, τραγουδώ· θ. ἀειδ-, ᾀδ-), πρτ. ᾖδον, μέσ. μέλλ. ως ενεργ. ᾄσομαι (βλ. § 359, 3), αόρ. ᾖσα. Παθ. ᾄδομαι, παθ. αόρ. ᾔσθην. Παράγ. ᾆσμα, ᾠδὴ (από το ἀοιδή), ᾀστέον.

αἰδέομαι -οῦμαι. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

αἰνέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 113).

αἱρέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 113) και § 358 (τόμος 4ος, σ. 32).

αἴρω (= σηκώνω· θ. ἀρ- και απ' αυτό ἀρj- = αἰρ-, § 301, 2), πρτ. ᾖρον, μέλλ. ἀρῶ, αόρ. ἦρα (υποτ. ἄρω, προστ. ἆρον κτλ.), πρκμ. ἦρκα, υπερσ. -ἤρκειν. Μέσ. και παθ. αἴρομαι, πρτ. ᾑρόμην, μέσ. μέλλ. ἀροῦμαι, μέσ. αόρ. ἠράμην, παθ. αόρ. ἤρθην (και ως μέσ.), πρκμ. ἦρμαι, υπερσ. ἤρμην. Παράγ. ἄρσις, ἄρμα (= το βάρος που σηκώνει κανείς), ἄρδην κτλ.

αἰσθάνομαι (αποθ. μέσ.· θ. αἰσθ-· απ' αυτό αἰσθ-αν- § 357, β΄ και αἰσθε- = αἰσθη- § 353, γ), πρτ. ᾐσθανόμην, μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ᾐσθόμην (βλ. § 314, 1, α), πρκμ. ᾔσθημαι, υπερσ. ᾐσθήμην. Παράγ. αἴσθημα, αἴσθησις, αἰσθητὸς (εὐαίσθητος, ἀναίσθητος).

αἰτιάομαι -ῶμαι (αποθ. μεικτό). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

---

1. Οι παύλες εμπρός από τους τύπους σημαίνουν ότι αυτοί βρίσκονται μόνο σύνθετοι.

22-0012_293-325_18b.indd 6 07/11/2017 12:28

ἀκέομαι -οῦμαι (αποθ. ενεργ.). Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἀκούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 43) και § 359, 3 (τόμος 4ος, σ. 33).

ἀλέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἁλίσκομαι (= πιάνομαι, κυριεύομαι· αποθ., παθ. του αἱρέω -ῶ· θ. Fαλ- = ἁλ-, απ' αυτό ἁλ-ισκ- § 354 και Fαλω- = ἁλω-, ἁλο-), πρτ. ἡλισκόμην, μέσ. μέλλ. με παθ. σημασ. ἁλώσομαι (§ 359, 4), ενεργ. αόρ. β΄ με παθ. σημασ. ἑάλων και σπάν. με συναίρεση ἥλων (§ 269, 1, δ· υποτ. ἁλῶ, -ᾖς, -ᾖ κτλ., ευκτ. ἁλοίην, απαρ. ἁλῶναι, μετ. ἁλούς), πρκμ. ἑάλωκα και σπάν. με συναίρ. ἥλωκα (β. § 272, 4), υπερσ. ἡλώκειν. Παράγ. ἅλωσις, ἁλωτός, εὐάλωτος κτλ.

ἁμαρτάνω (= αποτυχαίνω, λαθεύω· θ. ἁμαρτ-· απ' αυτό ἁμαρτ-αν- § 357, β΄ και ἁμαρτε- = ἁμαρτη- § 353, γ) πρτ. ἡμάρτανον, μέσ. μέλλ. μ' ενεργ. σημασ. ἁμαρτήσομαι (§ 359, 3), αόρ. β΄ ἥμαρτον, (βλ. § 314, Ι, α) πρκμ. ἡμάρτηκα, υπερσ. ἡμαρτήκειν. Παθ. ἁμαρτάνομαι και συνήθ. ως απρόσ. ἁμαρτάνεται, πρτ. ἡμαρτάνετο, παθ. αόρ. ἡμαρτήθη, πρκμ. ἡμάρτηται, υπερσ. ἡμάρτητο. Παράγ. ἁμαρτία, ἁμάρτημα, ἁμαρτωλός, ἀναμάρτητος, ἐπεξαμαρτητέον κτλ.

ἀμφιέννυμι (ἀμφὶ + ἕν-νυ-μι = ντύνω· θ. Fεσ- = ἐσ-· απ' αυτό ἔσνυ- = ἔννυ- § 333, δ), πρτ. ἠμφιέννυν (§ 269, 2, α), μέλλ. συνηρ. ἀμφιῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἠμφίεσα. Μέσ. ἀμφιέννυμαι, (πρτ. ἠμφιεννύμην), μέσ. μέλλ.

22-0012_293-325_18b.indd 7 07/11/2017 12:28

ἀμφιέσομαι, πρκμ. ἠμφίεσμαι. Παράγ. ἀμφίεσις, ἀμφίεσμα, εἶμα (από το Fεσ-μα), ἑσθὴς (από το θ. Fεσ-, ἐσ-, ἑσ-), ἱμάτιον (υποκορ. από το Fέσ-μα, εἶμα, ἷμα).

ἀναλίσκω και **ἀναλόω -ῶ** (= ξοδεύω· θ. ἀν-αλ-· απ' αυτό ἀν-αλ-ισκ- § 354 και ἀν-αλο-), πρτ. ἀνήλισκον και ἀνήλουν, μέλλ. ἀναλώσω, αόρ. ἀνήλωσα, πρκμ. ἀνήλωκα. Μέσ. και παθ. ἀναλίσκομαι και σπάν. ἀναλόομαι -οῦμαι, πρτ. ἀνηλισκόμην και ἀνηλούμην, παθ. μέλλ. ἀναλωθήσομαι, παθ. αόρ. ἀνηλώθην, πρκμ. ἀνήλωμαι, υπερσ. ἀνηλώμην. Παράγ. ἀνάλωμα, ἀνάλωσις, ἀναλωτής, ἀναλωτέος κτλ.

ἀνιάω -ῶ (= λυπώ, στενοχωρώ· θ. ἀνιᾰ-), πρτ. ἠνίαον -ων, μέλλ. ἀνι'ᾱσω, αόρ. ἠνίᾱσα (§ 331, 1). Μέσ. ἀνιῶμαι, πρτ. ἠνιώμην, μέσ. μέλλ. ἀνι'ᾱσομαι, παθ. αόρ. ως μέσ. ἠνι'ᾱθην § 359, 5). Παράγ. ἀνιᾱρὸς κτλ.

ἀνοίγω και **ἀνοίγνυμι** (ἀνὰ + οἰγω· θ. Fοιγ- = οἰγ-· απ' αυτό οἰγ-νυ- § 333, α), πρτ. ἀνέῳγον (§ 269, 1, δ), μέλλ. ἀνοίξω, αόρ. ἀνέῳξα, πρκμ. ἀνέῳχα (§ 272, 2). Παθ. ἀνοίγομαι, πρτ. ἀνεῳγόμην, παθ. αόρ. ἀνεῴχθην, πρκμ. ἀνέῳγμαι, υπερσ. ἀνεῴγμην, συντελ. μέλλ. ἀνεῴξομαι (= θα είμαι ανοιχτός). Παράγ. ἄνοιγμα, ἄνοιξις, ἀνοικτός, ἀνοικτέον.

ἀνύω και **ἀνύτω** (ή **ἀνύτω**). Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 43).

ἀπεχθάνομαι (αποθ. = γίνομαι μισητός· θ. ἐχθ-· απ' αυτό ἐχθ-αν- § 357, β΄ και ἐχθε- = ἐχθη- § 353, γ), πρτ. ἀπηχθανόμην, μέσ. μέλλ. με παθ. σημασ. ἀπεχθήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ με παθ. σημασ. ἀπηχθόμην, πρκμ. ἀπήχθημαι, υπερσ. ἀπηχθήμην.

22-0012_293-325_18b.indd 8 07/11/2017 12:28

(ἀπο)δειλιάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

(ἀπο)διδράσκω (= δραπετεύω· θ. δρᾱ- και απ' αυτό δι-δρα-σκ- § 356), πρτ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. μ' ενεργ. σημασ. ἀποδράσομαι (§ 359, 3), αόρ. β΄ ἀπέδραν (§§ 349-350), πρκμ. ἀποδέδρακα, υπερσ. ἀπεδεδράκειν. Παράγ. ἀπόδρασις, ἄδραστος (= εκείνος που δεν μπορεί να ξεφύγει).

(ἀπο)θνῄσκω (θ. θαν-, θνα-, θνη- και απ' αυτό θνη-ισκ- = θνῃσκ- § 354), πρτ. ἀπέθνῃσκον, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) ἀποθανοῦμαι, αόρ. β΄ ἀπέθανον, πρκμ. τέθνηκα (§ 351, 9), υπερσ. ἐτεθνήκειν, συντελ. μέλλ. τεθνήξω. Παράγ. θνητός.

ἀπόλλυμι και ἀπολλύω (= καταστρέφω, χάνω· θ. ὀλ-· απ' αυτό ὀλ-νυ- = ὀλλυ- και ὀλε-), πρτ. ἀπώλλυν και ἀπώλλυον, μέλλ. (συνηρ.) ἀπολῶ, αόρ. ἀπώλεσα, πρκμ. ἀπολώλεκα (§ 273), υπερσ. ἀπωλωλέκειν, συντελ. μέλλ. ἀπολωλεκὼς ἔσομαι. Παθ. ἀπόλλυμαι, πρτ. ἀπωλλύμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) ἀπολοῦμαι, μέσ. αόρ. β΄ με παθ. σημασ. ἀπωλόμην, ενεργ. πρκμ. β΄ με παθ. σημασ. ἀπόλωλα (§ 273), υπερσ. ἀπωλώλειν. Παράγ. ὀλετήρ, ὄλεθρος, ἀπώλεια, πανώλης, ἐξώλης (= ολότελα χαμένος), προώλης (= χαμένος από πριν, άξιος να χαθεί πρόωρα).

ἀρέσκω (θ. ἀρ-, ἀρε- και απ' αυτό ἀρε-σκ- § 354), πρτ. ἤρεσκον, μέλλ. ἀρέσω, αόρ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσκομαι, πρτ. ἠρεσκόμην, μέσ. αόρ. ἠρεσάμην. Παράγ. ἀρεστὸς (εὐάρεστος, δυσάρεστος) κτλ.

22-0012_293-325_18b.indd 9 07/11/2017 12:28

ἀρκέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 115).

ἀρόω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. γ, 1 (τόμος 3ος, σ. 117).

αὔξω και αὐξάνω (θ. αὐγ- + σ = αὐξ- § 357, ς΄ και απ' αυτό αὐξ-αν- § 357, β΄ και αὐξε- = αὐξη- § 353, γ), πρτ. ηὔξανον και ηὔξον, μέλλ. αὐξήσω, αόρ. ηὔξησα, πρκμ. ηὔξηκα. Μέσ. και παθ. αὔξομαι και αὐξάνομαι, πρτ. ηὐξόμην και ηὐξανόμην, μέσ. μέλλ. αὐξήσομαι, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι, παθ. αόρ. ηὐξήθην, πρκμ. ηὔξημαι, υπερσ. ηὐξήμην. Παράγ. αὔξησις, αὐξητός, αὐξητέον κτλ.

ἀφικνέομαι -οῦμαι (αποθ. = φθάνω· θ. ἱκ- και απ' αυτό ἱκ-νε- § 357, δ΄), πρτ. ἀφικνούμην, μέσ. μέλλ. ἀφίξομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἀφικόμην, πρκμ. ἀφῖγμαι, υπερσ. ἀφίγμην. Παράγ. ἄφιξις, ἐφικτὸς (ἀνέφικτος) κτλ.

ἄχθομαι (αποθ. = στενοχωριέμαι, αγανακτώ· θ. ἀχθ- και ἀχθεσ-), πρτ. ἠχθόμην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. αόρ. με μέσ. σημασ. ἠχθέσθην.

Β

Βαίνω (= βαδίζω· θ. βη- και βα-· απ' αυτό βα-νι- = βαιν- § 357, ε΄), πρτ. -εβαινον, μέσ. μέλλ. μ' ενεργ. σημασ. -βήσομαι (§ 359, 3), αόρ. β΄ -εβην (§§ 349-350), πρκμ. βέβηκα (§ 351, 10), υπερσ. ἐβεβήκειν. Παθ.-βαίνομαι, παθ. αόρ. -εβάθην, πρκμ. -βέβαμαι. Παράγ. βάσις, βάδην, -βατὸς (ἄβατος κτλ.).

22-0012_293-325_18b.indd 10 07/11/2017 12:28

βάλλω (= ρίχνω, χτυπώ· θ. βαλ-· απ' αυτό βαλj- = βαλλ- § 301, 1 και βλη- § 309, δ), πρτ. ἔβαλλον, μέλλ. (συνηρ.) βαλῶ, αόρ. β΄ ἔβαλον (§§ 310-311), πρκμ. βέβληκα, υπερσ. ἐβεβλήκειν. Παθ. βάλλομαι, πρτ. ἐβαλλόμην, μέσ. μέλλ. -βαλοῦμαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐβαλόμην, παθ. μέλλ. βληθήσομαι, παθ. αόρ. ἐβλήθην, πρκμ. -βέβλημαι, υπερσ. -εβεβλήμην. Παράγ. βλῆμα, βλητὸς (ἀπόβλητος κτλ.), βλητέον κτλ.

βιβάζω (= βάζω· θ. βα-· απ' αυτό βι-βα- § 355 και από αναλογία προς τα σε -άζω θ. βιβαζ-), πρτ. -εβίβαζον, μέλλ. (συνηρ.) βιβῶ, -ᾷς, -ᾷ κτλ., αόρ. -εβίβασα. Παθ. βιβάζομαι, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) βιβῶμαι, -ᾷ, -ᾶται κτλ., μέσ. αόρ. -εβιβασάμην. Παράγ. -βιβαστέον κτλ.

βιβρώσκω (= τρώγω· θ. βρω- και απ' αυτό βι-βρω-σκ- § 356), εύχρ. μόνο ο ενεργ. πρκμ. βέβρωκα, το απαρ. παθ. πρκμ. -βεβρῶσθαι και η μετ. -βεβρωμένος. Παράγ. βρωτὸς (ἠμίβρωτος). Τα λοιπά αναπληρώνονται από το ἐσθίω.

βλαστάνω (θ. βλαστ-· απ' αυτό βλαστ-αν- § 357, β΄ και βλαστε- = βλαστη- § 353, β), πρτ. ἐβλάστανον, αόρ. β΄ ἔβλαστον, υπερσ. ἐβλαστήκειν.

βλώσκω (ποιητ. = έρχομαι· θ. μολ- και με μετάθεση μλο- = μβλο- = βλω-· απ' αυτό βλω-σκ- § 354), αόρ. β΄ ἔμολον.

βούλομαι (αποθ. παθ. = θέλω· θ. βουλ- και βουλε- = βουλη- § 353, γ), πρτ. ἐβουλόμην και ἠβουλόμην (§ 269, 1, α), μέσ. μέλλ. βουλήσομαι, παθ. αόρ. ἐβουλήθην και ἠβουλήθην, πρκμ. βεβούλημαι. Παράγ. βούλησις, βούλημα, βουλητὸς (ἀβούλητος).

22-0012_293-325_18b.indd 11 07/11/2017 12:28

Γ

Γελάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

γεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

γηράσκω και (σπάν.) **γηράω -ῶ** (θ. γηρα- και απ' αυτό γηρα-σκ- § 354), πρτ. ἐγήρασκον, μέλλ. γηράσω και μέσ. ως ενεργ. -γηράσομαι, αόρ. α΄ ἐγήρασα, αόρ. β΄ ἐγήραν (§§ 349-350), πρκμ. γεγήρακα. Παράγ. ἀγήρατος.

γίγνομαι (αποθ., θ. γεν-, γενε- = γενη- και γι-γν- § 355), πρτ. ἐγιγνόμην, μέσ. μέλλ. γενήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐγενόμην (βλ. § 314, 1, γ), πρκμ. γεγένημαι και ενεργ. πρκμ. β΄ (με την ίδια σημασ.) γέγονα, υπερσ. ἐγεγενήμην και ενεργ. υπερσ. β΄ (με την ίδια σημασ.) ἐγεγόνειν. Παράγ. γένος, γενεά, γένεσις, γενέτης ή γενετὴρ (θηλ. γενέτειρα), γονεύς, γόνος κτλ.

γιγνώσκω (= ξέρω, φρονώ, αποφασίζω· θ. γνω- και απ' αυτό γι-γνω-σκ- § 356), πρτ. ἐγίγνωσκον, μέσ. μέλλ. γνώσομαι (§ 359, 3), αόρ. β΄ ἔγνων (§§ 349-350), πρκμ. ἔγνωκα (§ 272, 1), υπερσ. ἐγνώκειν. Παθ. γιγνώσκομαι, πρτ. ἐγιγνωσκόμην, παθ. μέλλ. γνω-σ-θήσομαι (πβ. § 291), παθ. αόρ. ἐγνώ-σ-θην, πρκμ. ἔγνω-σ-μαι, υπερσ. ἐγνώ-σ-μην. Παράγ. γνῶσις, γνώστης, γνώμη, γνωστὸς (ἄγνωστος), γνωστέος κτλ.

22-0012_293-325_18b.indd 12 07/11/2017 12:28

Δ

Δάκνω (= δαγκώνω· θ. δηκ-, δακ- και απ' αυτό δακ-ν- § 357, α΄), πρτ. ἔδακνον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) δήξομαι, αόρ. β΄ ἔδακον. Μέσ. και παθ. δάκνομαι, παθ. αόρ. ἐδήχθην, πρκμ. δέδηγμαι. Παράγ. δῆξις, δῆγμα κτλ.

δέδοικα και **δέδια.** Βλ. § 351, 8 (τόμος 4ος, σ. 24).

δείκνυμι (= δείχνω). Βλ. § 336 (τόμος 3ος, σ. 125).

δέω - δῶ (= δένω). Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

δέω, δεῖς, δεῖ κτλ. Βλ. § 327 (= έχω ανάγκη· θ. δε- και απ' αυτό δεε- = δεη- § 353, γ), πρτ. ἔδεον, ἔδεις κτλ. (§ 327), μέλλ. δεήσω, αόρ. ἐδέησα. (Συνηθ. ως απρόσ. δεῖ, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε). Μέσ. δέομαι, δέῃ ή δέει, δεῖται κτλ. (§ 327), πρτ. ἐδεόμην, μέσ. μέλλ. δεήσομαι, παθ. αόρ. ως μέσ. ἐδεήθην, πρκμ. δεδέημαι.

διαλέγομαι (αποθ. μέσ. = συνομιλώ, συζητώ· θ. λεγ-), πρτ. διελεγόμην, μέσ. μέλλ. διαλέξομαι και σπάν. παθ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) διαλεχθήσομαι, παθ, αόρ. (μ' ενεργ. σημασ.) διελέχθην, πρκμ. διείλεγμαι (§ 272, 6), υπερσ. διειλέγμην. Παράγ. διάλεξις, διάλογος, διάλεκτος, διαλεκτέον. Βλ. και ρ. λέγω (= μιλώ).

δίδωμι (= δίνω). Βλ. § 346, δ (τόμος 3ος, σ. 144).

διψῶ. Βλ. § 325 (τόμος 3ος, σ. 106), πρτ. ἐδίψων, -ης, -η κτλ., αόρ. ἐδίψησα.

22-0012_293-325_18b.indd 13 07/11/2017 12:28

δοκέω -ῶ (= φαίνομαι, μου φαίνεται, νομίζω· θ. δοκ- και δοκε- § 353, α), πρτ. ἐδόκουν, μέλλ. δόξω, αόρ. ἔδοξα. Και ως απρόσωπο: δοκεῖ, πρτ. ἐδόκει, μέλλ. δόξει, αόρ. ἔδοξε, πρκμ. δέδοκται και δεδογμένον ἐστί, υπερσ. ἐδέδοκτο. Παράγ. δόξα, δόκησις, δόγμα, ἀδόκητος (ἀπροσδόκητος) κτλ.

δράω - δρῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 3 (τόμος 3ος, σ. 113).

δύναμαι. Βλ. § 347, 5.

Ε

Ἑάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

ἐγείρω (= σηκώνω· θ. ἐγερ-· απ' αυτό ἐγειρ- § 301, 3, ἐγρ- § 62, 1 και ἐγορ- § 62, 6), πρτ. ἤγειρον, μέλλ. (συνηρ.) ἐγερῶ (§ 302), αόρ. ἤγειρα, πρκμ. β΄ (με ουδ. διάθ.) ἐγρήγορα (= αγρυπνώ, είμαι άγρυπνος), § 273), υπερσ. ἐγρηγόρειν. Μέσ. και παθ. ἐγείρομαι, πρτ. ἠγειρόμην, μέσ. αόρ. β΄ ἠγρόμην (υποτ. ἔγρωμαι κτλ.), παθ. αόρ. και ως μέσ. ἠγέρθην, πρκμ. ἐγήγερμαι (§ 273). Παράγ. ἔγερσις, ἐγερτός, ἐγερτέον.

ἐθέλω και (σπάν.) **θέλω** (θ. ἐθελ- και ἐθελε- = ἐθελη- § 353, γ), πρτ. ἤθελον, μέλλ. (ἐ)θελήσω, αόρ. ἠθέλησα, πρκμ. ἠθέληκα, υπερσ. ἠθελήκειν. Παράγ. ἐθελοντὴς (μτγν. θέλησις, θέλημα) κτλ.

εἵμαρται. Βλ. § 351, 13 (τόμος 4ος, σ. 26).

22-0012_293-325_18b.indd 14 07/11/2017 12:28

εἶμι. Βλ. § 351, 2 (τόμος 4ος, σ. 16). Βλ. και ἔρχομαι.

εἰμί. Βλ. § 275 (τόμος 2ος, σ. 141). Πβ. και § 358.

εἴωθα, πρκμ. με σημασ. ενεστ. § 359, 2 (= συνηθίζω· θ. σϜεθ- = σϜηθ- = σϜωθ- § 272, 6), υπερσ. με σημασ. πρτ. εἰώθειν ή εἰωθὼς ἦν. Παράγ. εἰωθότως (= κατά συνήθεια).

ἐκ-πλήττω (= προκαλώ έκπληξη· θ. πληγ-· απ' αυτό πληγ-j- = πληττ- § 292, 2 και πλᾰγ- § 317, 2), πρτ. ἐξ-έπληττον, μέλλ. ἐκπλήξω, αόρ. ἐξ-έπληξα. Μέσ. και παθ. ἐκ-πλήττομαι, πρτ. ἐξ-επληττόμην, παθ. μέλλ. β΄ (ως μέσος) ἐκ-πλαγήσομαι, παθ. αόρ. β΄ (και ως μέσος) ἐξ-επλάγην, πρκμ. ἐκ-πέπληγμαι, υπερσ. ἐξ-επεπλήγμην. Παράγ. ἔκπληξις, ἔκπληκτος κτλ. Όμοια σχηματίζονται οι χρόνοι του κατα-πλήττω. Βλ. και πλήττω.

ἐλαύνω (= θέτω σε κίνηση, προχωρώ έφιππος ή πάνω σε άμαξα· θ. ἐλα- και απ' αυτό ἐλα-νυ- = ἐλαυν- § 357, ε΄), πρτ. ἤλαυνον, μέλλ. (συνηρ.) ἐλῶ, -ᾷς, -ᾷ κτλ. (από το ἐλά-σω), αόρ. ἤλασα, πρκμ. ἐλήλακα (§ 273). Μέσ. και παθ. ἐλαύνομαι, πρτ. ἠλαυνόμην, μέσ. αόρ. ἠλασάμην, παθ. αόρ. -ηλάθην, πρκμ. ἐλή-λαμαι (§ 273). Παράγ. ἔλασις, ἐλατὸς (θεήλατος, σφυρήλατος κτλ.), ἐλατέον κτλ.

ἕλκω (= σέρνω, τραβώ· θ. Fελκ- = ἑλκ- και Fελκῠ- = ἑλκῠ) πρτ. εἷλκον, μέλλ. ἕλξω, αόρ. εἵλκῡσα, πρκμ. -είλκυκα, μεσ. και παθ. ἕλκομαι, πρτ. εἱλκόμην, μέσ. αόρ. -ειλκῡσάμην, παθ. αόρ. -ειλκύσθην, πρκμ. -είλ-κυσμαι. Παράγ. ἕλξις, ἑλκτός, ἑλκτέον.

22-0012_293-325_18b.indd 15 07/11/2017 12:28

ἐμέω -ῶ (= κάνω εμετό). Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

ἔοικα. βλ. § 351, 11.

ἐπαινέω -ῶ. Βλ. αἰνέω -ῶ.

ἐπιλανθάνομαι (αποθ. μέσ. = λησμονώ· θ. ληθ-, λαθ-, και λα-ν-θ-αν- § 357, γ΄), πρτ. ἐπ-ελανθανόμην, μέσ. μέλλ. ἐπι-λήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐπ-ελαθόμην, πρκμ. ἐπι-λέλησμαι, υπερσ. ἐπ-ελελήσμην. Παράγ. ἐπιλήσμων κ.ά.

ἐπιμελέομαι -οῦμαι και ἐπιμέλομαι (αποθ. παθ. = φροντίζω· θ. ἐπι-μελ- και ἐπι-μελε- = ἐπι-μελη- § 353, γ), πρτ. ἐπεμελούμην και ἐπεμελόμην, μέσ. μέλλ. ἐπιμελήσομαι, παθ. μέλλ. (ως μέσ.) ἐπιμεληθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ἐπεμελήθην, πρκμ. ἐπιμεμέλημαι. Παράγ. ἐπιμελητής, ἐπιμέλημα, ἐπιμελητέον κ.ά.

ἐπίσταμαι. Βλ. § 347, 6 (τόμος 3ος, σ. 145).

ἕπομαι (αποθ. μέσ. = ακολουθώ· θ. σεπ-, ἐπ- § 64, 1 και σπ- § 62, 1), πρτ. εἱπόμην (§ 269, 1, β), μέσ. μέλλ. ἕψομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἑσπόμην (υποτ. ἐπίσπωμαι κτλ., βλ. § 313, 2 και 314, β). Τα λοιπά από το συνών. ἀκολουθῶ.

ἔρχομαι (αποθ., θέματα: α) ἐρχ-, β) ισχυρό εἰ- και αδύνατο ἰ-, γ) ισχυρό ἐλευθ- και αδύν. ἐλυθ- και με συγκοπή ἐλθ- § 62, 1), πρτ. ᾔειν και ᾖα, μέλλ. εἶμι (= θα έρθω ή θα πάω, § 351, 2), αόρ. β΄ ἦλθον (§ 312, 2), πρκμ. ἐλήλυθα (§ 273), υπερσ. ἐληλύθειν. Παράγ. ἔπηλυς, γεν. ἐπ-ήλυδος (= αυτός που ήρθε τελευταία), νέ-ηλυς, γεν. νε-ήλυδος (= νεοφερμένος) κ.ά.

22-0012_293-325_18b.indd 16 07/11/2017 12:28

ἐρωτάω -ῶ (θ. ἐρωτα- και ἐρ-, ἐρε- = ἐρη-), πρτ. ἠρώτων, μέλλ. ἐρωτήσω και μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἐρήσομαι, αόρ. ἠρώτησα και μέσ. αόρ. β΄ (μ' ενεργ. σημασ.) ἠρόμην (υπ. ἔρωμαι κτλ.), πρκμ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρωτῶμαι, πρτ. ἠρωτώμην, παθ. αόρ. ἠρωτήθην, πρκμ. ἠρώτημαι. Παράγ. ἐρώτησις, ἐρώτημα, ἐρωτητέον.

ἐσθίω (= τρώγω· θέματα: α) ἐδ-, ἐδε- = ἐδη- § 353, β και ἐδεσ-, ἐδο-, ἐδω-· β) ἐσθι-, που έγινε μ' επέκταση από το αρχ. θ. ἐδ-· γ) φαγ-), πρτ. ἤσθιον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἔδ-ομαι, αόρ. β΄ ἔφαγον, πρκμ. ἐδήδοκα (§ 273), παθ. πρκμ. -εδήδεσμαι. Παράγ. ἔδεσμα, ἐδωδή, ἐδεστός, ἐδεστέον.

εὑρίσκω (θ. εὑρ-· απ' αυτό εὑρ-ισκ- § 354 και εὑρε- = εὑρη- § 353, β), πρτ. ηὕρισκον και εὕρισκον, μέλλ. εὑρήσω, αόρ. β΄ ηὗρον και εὗρον, πρκμ. ηὕρηκα και εὕρηκα. Μέσ. και παθ. εὑρίσκομαι, πρτ. ηὑρισκόμην και εὑρισκόμην, μέσ. μέλλ. εὑρήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ηὑρόμην και εὑρόμην, παθ. μέλλ. εὑρεθήσομαι, παθ. αόρ. ηὑρέθην και εὑρέθην, πρκμ. εὕρημαι, υπερσ. ηὑρήμην και εὑρήμην. Παράγ. εὕρεσις, εὕρημα, εὑρετὸς (ἀνεύρετος, δυσεύρετος κτλ.).

ἔχω (θ. σεχ-· απ' αυτό ἐχ- § 64, 1, ἐχ-, σχ- § 62, 1, σχε-, σχη-, § 353, β), πρτ., εἶχον (§ 269, 1, β), μέλλ. ἕξω και σχήσω, αόρ. β΄ ἔσχον (υποτ. σχῶ, σχῇς, σχῇ κτλ., ευκτ. σχοίην, σχοίης, σχοίη κτλ., αλλά σύνθ. παράσχοιμι, παράσχοις, παράσχοι κτλ., προστ., σχές,

22-0012_293-325_18b.indd 17 07/11/2017 12:28

απαρ. σχεῖν, μετ. σχών, σχοῦσα, σχόν, βλ. § 314, 1, Β), πρκμ. ἔσχηκα. Μέσ. και παθ. ἔχομαι, πρτ. εἰχόμην, μέσ. μέλλ. ἕξομαι και -σχήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ (και ως παθ.) ἐσχόμην (υποτ. σχῶμαι, σχῇ, σχῆται κτλ.), πρκμ. -έσχημαι. Παράγ. ἕξις, ἐξῆς, -οχος (ἔνοχος, ἕξοχος κτλ.), -οχὴ (ἐσοχή, ἐξοχὴ κτλ.), σχῆμα, σχέσις, -εκτὸς (ἀνεκτὸς κτλ.), ἑκτέος, ἑκτέον κ.ά.

ἕψω (= βράζω· θ. ἐπ-· απ' αυτό ἐπ-σ- = ἐψ- § 357, ς΄ και ἑψε- = ἑψη- § 353, β), πρτ. ἥψον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ἑψήσομαι, αόρ. ἥψησα. Παθ. ἕψομαι. Παράγ. ἕψησις, ἕψημα (μτγν. ἀφέψημα), ἑψητὸς ή ἑφθὸς (= βραστός) και ὀπτὸς (= ψητός), όπου δεν κρατήθηκε η δασεία του θέματος.

Ζ

Ζεύγνυμι (= ζεύω· θ. 1) ισχυρό ζευγ- και απ' αυτό ζευγνυ- § 333, α· 2) αδύνατο ζῦγ-), πρτ. -εζεύγνυν, αόρ. ἔζευξα. Μέσ. και παθ. ζεύγνυμαι, μέσ. αόρ. ἐζευξάμην, παθ. αόρ. α΄ ἐζεύχθην, παθ. αόρ. β΄ ἐζύγην, πρκμ. ἔζευγμαι. Παράγ. ζεῦγος, ζεῦξις, ζευκτὸς κ.ά.

ζῶ (θ. ζη- § 325 και βιω-, βιο- § 358), πρτ. ἔζων, μέλλ. ζήσω και συνήθ. μέσ. μέλλ. (με την ίδια σημασ.) βιώσομαι, αόρ. β΄ ἐβίων (§ 349), πρκμ. βεβίωκα. Παθ. πρκμ. βεβίωται, μτχ. ὁ βεβιωμένος (βίος) και τὰ βεβιωμένα. Παράγ. βιωτὸς (ἀβίωτος), βιωτέος, -τέον.

22-0012_293-325_18b.indd 18 07/11/2017 12:28

ζώννυμι (= ζώνω· θ. ζωσ- και απ' αυτό ζωσ-νυ- = ζωννυ- § 333, δ), αόρ. -έζωσα. Παθ. πρκμ. ἔζωσμαι ή ἔζωμαι. Παράγ. ζῶμα (διάζωμα), ζωστήρ, ἄζωστος κ.ά.

Η

Ἥδομαι (αποθ. = ευχαριστιέμαι, ευφραίνομαι· θ. ἡδ-), πρτ. ἡδόμην, παθ. μέλλ. (ως μέσος) ἡσθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ἥσθην.

ἠμί. Βλ. § 351, 4 (τόμος 4ος, σ. 19).

ἥκω. Βλ. § 359, 1 (τόμος 4ος, σ. 32).

Θ

Θέω, θεῖς, θεῖ κτλ. § 327 (= τρέχω· θ. 1) ισχυρό θεϜ- = θευ-· 2) αδύνατο θε-), πρτ. ἔθεον, -εις, -ει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) -θεύσομαι (§ 359, 3). Τα λοιπά από το ρ. τρέχω. Παθ. μόνο μεταθέομαι (= καταδιώκομαι, με κυνηγούν). Παράγ. θοὸς (ποιητ. = γρήγορος).

θηράω -ῶ (= κυνηγώ). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 111).

θιγγάνω (εγγίζω, ψαύω· θ. θιγ- και απ' αυτό θι-ν-γ-αν- = θιγγαν- § 357, γ΄), αόρ. β΄ ἔθιγον. Τα λοιπά από το ἅπτομαι. Παράγ. ἄθικτος, εὔθικτος.

θνήσκω. Βλ. ἀποθνήσκω.

θραύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

22-0012_293-325_18b.indd 19 07/11/2017 12:28

Ι

Ἰάομαι -ῶμαι (ἀποθ.). Βλ. § 331, πίν. α, 1 (τόμος 3ος, σ. 112).

ἵζω. Βλ. καθίζω.

ἵημι. Βλ. § 346, γ (τόμος 3ος, σ. 144).

ἱκνέομαι -οῦμαι. Βλ. ἀφικνοῦμαι.

ἱλάσκομαι (αποθ. μεικτό = εξιλεώνω· θ. ἱλα- και απ' αυτό ἱλα-σκ- § 354), πρτ. ἱλασκόμην, μέσ. μέλλ. ἱλάσομαι, μέσ. αόρ. -ιλασάμην, παθ. αόρ. ἱλάσθην. Παράγ. ἱλασμός, ἱλαστὴς κ.ά.

ἵστημι. Βλ. § 346, α (τόμος 3ος, σ. 142).

Κ

Καθέζομαι (κατὰ + ἕζομαι, αποθ. = κάθομαι· θ. σεδ- = ἐδ- § 64, 1 και από αυτό ἐδ-j- = ἐζ- § 292, 3 και ἐδε- = ἐδη- § 353, β), πρτ. (με σημασ. αορ.) ἐκαθεζόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) καθεδοῦμαι.

καθεύδω (κατὰ + εὕδω = κοιμούμαι· θ. σευδ- = εὐδ- § 64, 1 και εὐδε- = εὐδη- § 353, β), πρτ. ἐκάθευδον ή καθηῦδον (§ 269, 2, β), μέλλ. καθευδήσω. Παράγ. καθευδητέον.

κάθημαι. Βλ. § 351, 6.

καθίζω (κατὰ + ἵζω = βάζω κάποιον να καθίσει· θ. σιδη- = σιδ- = ἰδ- § 64, 1 και απ' αυτό ἰδ-j- = ἰζ- § 292, 3), πρτ. ἐκάθιζον, μέλλ. (συνηρ.) καθιῶ, -εῖς, -εῖ κτλ.

22-0012_293-325_18b.indd 20 07/11/2017 12:28

(§ 295), αόρ. ἐκάθισα και καθῖσα (§ 269, 2, β). Μέσ. καθίζομαι (= καθίζω τον εαυτό μου, βυθίζομαι), πρτ. ἐκαθιζόμην, μέσ. μέλλ. καθιζήσομαι, μέσ. αόρ. -εκαθισάμην.

καίω και κάω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

καλέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

κάμνω (= κοπιάζω, κουράζομαι· θ. Fκαμν- § 357, α΄ και κμη- § 309, δ), πρτ. ἔκαμνον, μέσ. μέλλ. καμοῦμαι (§ 302), αόρ. β΄ ἔκαμον, πρκμ. κέκμηκα, υπερσ. ἐκεκμήκειν. Παράγ. κάματος, ἀποκμητέον.

κατάγνυμι (κατὰ + ἄγνυμι = σπάζω, τσακίζω· θ. Fαγ- = ἀγ- και απ' αυτό ἀγ-νυ- § 333, α), μέλλ. κατάξω, αόρ. κατέαξα (υποτ. κατ-άξω κτλ. § 269, 1, γ). Παθ. κατάγνυμαι, παθ. αόρ. κατεάγην (υποτ. καταγῶ, ευκτ. καταγείην κτλ.), ενεργ. πρκμ. β΄ με παθ. σημασ. κατέαγα (= είμαι τσακισμένος). Παράγ. κάταξις, κάταγμα, κατακτὸς (= που μπορεί κανείς να τον σπάσει).

καταδαρθάνω (κατὰ + δαρθάνω = κοιμούμαι· θ. δαρθ- και δαρθ-αν- § 357, β), αόρ. β΄ κατέδαρθον, πρκμ. καταδεδάρθηκα.

(κατα)λεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος , σ. 45).

κεῖμαι. Βλ. § 351, 5 (τόμος 4ος, σ. 19).

22-0012_293-325_18b.indd 21 07/11/2017 12:28

κελεύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κεράννυμι και (σπάν.) **κεραννύω** (λέγεται για τα υγρά = κάνω μείγμα, ανακατεύω· θ. κερασ-· απ' αυτό κερασ-νυ- = κεραννυ- § 333, δ και κρα-), αόρ. ἐκέρασα. Μέσ. και παθ. κεράννυμαι, παθ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. αόρ. ἐκράθην και ἐκεράσθην, μέσ. αόρ. -εκερασάμην, πρκμ. κέκραμαι, υπερσ. ἐκεκράμην. Παράγ. κρᾶσις, κρᾶμα, κρατήρ, ἄκρατος, εὔκρατος, ἀκέραστος, συγκρατέον κ.ά.

κλαίω και **κλάω.** Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κλείω (κλῄω). Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κλέπτω (θ. κλεπ-· απ' αυτό κλεπτ- § 292, 1, κλοφ- § 296, 2 και 3, κλαπ- § 317, 1) πρτ. ἔκλεπτον, μέλλ. κλέψω και μέσ. μέλλ. (με την ίδια σημασ.) κλέψομαι, αόρ. ἔκλεψα, πρκμ. κέκλοφα. Παθ. κλέπτομαι, παθ. αόρ. ἐκλάπην, πρκμ. -κέκλεμμαι. Παράγ. κλέμμα, κλέπτης, κλοπή.

κλῄω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 44).

κράζω (αρχικό θ. κρα- § 439 και 440, δ· έπειτα μ' επέκταση: 1) ισχυρό κραFγ- = κραυγ- 2) αδύνατο κραγ- και απ' αυτό κραγ-j- = κραζ-) αόρ. β΄ -ἔκραγον, πρκμ. β΄ (με σημασ. ενεστ.) κέκραγα (= φωνάζω δυνατά), υπερσ. β΄ ἐκεκράγειν (§ 319). Παράγ. κραυγή· από το θ. του πρκμ. κεκραγμός, κεκράκτης (ποιητικά).

κρεμάννυμι (= κρεμώ· θ. κρέμα- και κρεμασ-· απ' αυτό κρεμασ-νυ- = κρεμαννυ- § 333, δ), αόρ. ἐκρέμασα. Μέσ. και παθ. κρεμάννυμαι, παθ. αόρ. ἐκρεμάσθην,

22-0012_293-325_18b.indd 22 07/11/2017 12:28

πρκμ. κρέμαμαι (βλ. § 348, 1, τόμος 3ος, σ. 147).

κρούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

κτάομαι -ῶμαι (αποθ. μεικτό· θ. κτα-, κτη-), πρτ. ἐκτώμην, μέσ. μέλλ. κτήσομαι, μέσ. αόρ. ἐκτησάμην, παθ. αόρ. ἐκτήθην, πρκμ. κέκτημαι και ἔκτημαι (υποτ. (κ)ἐκτημένος ὦ κτλ. και μονολ. κέκτωμαι, γ΄ εν. κεκτῆται, β΄ πλ. κεκτῆσθε· ευκτ. (κ)ἐκτημένος εἴην κτλ. και μονολ. κεκτήμην, κεκτῆο, κεκτῆτο κτλ.· προστ. κέκτησο· απαρ. κεκτῆσθαι, μετ. (κ)ἐκτημένος), υπερσ. ἐκεκτήμην, συντελ. μέλλ. κεκτήσομαι και ἐκτήσομαι. Παράγ. κτῆμα, κτήτωρ, κτητὸς (ἄκτητος κτλ.), κτητέον κ.ά.

Λ

Λαγχάνω (= παίρνω κάτι με κλήρο, παίρνω μέρος σε κάτι· θ. 1) ισχυρό ληχ- 2) αδύνατο λᾰχ- και απ' αυτό λα-ν-χ-αν- = λαγχαν- § 357, γ΄), πρτ. ἐλάγχανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) λήξομαι, αόρ. β΄ ἔλαχον, πρκμ. εἴληχα (§ 272, 6), υπερσ. εἰλήχειν. Παθ. λαγχάνομαι, παθ. αόρ. ἐλήχθην, πρκμ. εἴληγμαι. Παράγ. λῆξις (= κλήρωση· διαφορετικό από το λῆξις = τέλος, παράγ. του λήγω), λάχος (= κλήρος, μερίδιο), ληκτέος κ.ά.

λαμβάνω (θ. 1) ισχυρό ληβ-· 2) αδύνατο λαβ- και απ' αυτό λα-ν-β-αν- = λαμβαν- § 357, γ΄), πρτ. ἐλάμβανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) λήψομαι, αόρ. β΄

22-0012_293-325_18b.indd 23 07/11/2017 12:28

ἔλαβον, πρκμ. εἴληφα (§ 272, 6), υπερσ. εἰλήφειν. Μέσ. και παθ. λαμβάνομαι, πρτ. ἐλαμβανόμην, παθ. μέλλ. ληφθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλήφθην, μέσ. αόρ. β΄ ἐλαβόμην, πρκμ. εἴλημμαι, υπερσ. -ειλήμμην. Παράγ. λῆψις, λῆμμα (δίλημμα κτλ.), λήπτης, ληπτός, ληπτέος κ.ά.

λανθάνω (= μένω κρυμμένος ή απαρατήρητος, ξεφεύγω την προσοχή κάποιου· θ. 1) ισχυρό ληθ-· 2) αδύνατο λᾰθ- και απ' αυτό λα-ν-θ-αν- § 357, γ΄), πρτ. ἐλάνθανον, μέλλ. λήσω, αόρ. β΄ ἔλαθον, πρκμ. λέληθα, υπερσ. ἐλελήθειν. Παράγ. λάθος, λήθη. Βλ. και ἐπιλανθάνομαι.

λέγω (= μιλώ· θέματα βλ. § 358), πρτ. ἔλεγον, μέλλ. λέξω ή (συνηρ.) ἐρῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. α΄ ἔλεξα ή εἶπα, αόρ. β΄ εἶπον, πρκμ. εἴρηκα (§ 272, 6), υπερσ. εἰρήκειν. Παθ. λέγομαι, πρτ. ἐλεγόμην, παθ. μέλλ. λεχθήσομαι και συνήθ. ῥηθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλέχθην και συνήθ. ἐρρήθην, πρκμ. λέλεγμαι και συνήθ. εἴρημαι, υπερσ. εἰρήμην, συντελ. μέλλ. εἰρήσομαι. Παράγ. λέξις, λόγος, ῥῆμα, ῥήτωρ, λεκτός, λεκτέος. Βλ. και ρ. διαλέγομαι.

-λέγω (= μαζεύω). Βλ. ρ. συλλέγω.

λείπω (= αφήνω· θ. 1) ισχυρὸ λειπ- και με τροπή λοιπ- § 62, 6· 2) αδύνατο λιπ-)), πρτ. ἔλειπον, μέλλ. αόρ. β΄ ἔλιπον, πρκμ. β΄ λέλοιπα, υπερσ. ἐλελοίπειν. Μέσ. και παθ. λείπομαι, πρτ. ἐλειπόμην, μέσ. μέλλ. -λείψομαι, μέσ. αόρ. β΄ -ελιπόμην, παθ. μέλλ. -λειφθήσομαι, παθ. αόρ. ἐλείφθην, πρκμ. λέλειμμαι, υπερσ.

22-0012_293-325_18b.indd 24 07/11/2017 12:28

ἐλελείμμην, συντελ. μέλλ. λελείψομαι. Παράγ. λεῖψις (ἔκλειψις, ἔλλειψις κτλ.), λεῖμμα (διάλειμμα κτλ.), λειπτὸς (ἀδιάλειπτος κτλ.), λειπτέον, λοιπὸς κ.ά.

λεύω. Βλ. (κατα)λεύω § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

λούω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

Μ

Μανθάνω (θ. μαθ- και απ' αυτό μα-ν-θ-αν- § 357, γ΄ και μαθε- = μαθη-), πρτ. ἐμάνθανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) μαθήσομαι, αόρ. β΄ ἔμαθον, πρκμ. μεμάθηκα, υπερσ. ἐμεμαθήκειν. Παθ. μόνο ενεστ. μανθάνομαι. Παράγ. μάθησις, μάθημα, μαθητής, μαθητός, μαθητέον κ.ά.

μάχομαι (αποθ. μέσ.· θ. μαχ-, μαχε- = μάχη- § 353, γ), πρτ. ἐμαχόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) μαχοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., μέσ. αόρ. ἐμαχεσάμην, πρκμ. μεμάχημαι. Παράγ. μαχητής, μαχητὸς (ἀμάχητος κτλ.), μαχητέον και μαχετέον κ.ά.

μείγνυμι και μειγνύω (= σμίγω· θ. 1) ισχυρό μειγ- και απ' αυτό μειγ-νυ- § 333, α· 2) αδύνατο μιγ-), πρτ. -εμείγνυν, μέλλ. μείξω, αόρ. ἔμειξα. Μέσ. και παθ. μείγνυμαι, πρτ. -εμειγνύμην, παθ. μέλλ. -μειχθήσομαι, μέσ. αόρ. ἐμειξάμην, παθ. αόρ. α΄ (και ως μέσ.) ἐμείχθην και παθ. αόρ. β΄ (και ως μέσ.) ἐμίγην, πρκμ. μέμειγμαι, υπερσ. ἐμεμείγμην. Παράγ. μεῖξις, μεῖγμα, μιγάς, μεικτός, μεικτέον κ.ά.

22-0012_293-325_18b.indd 25 07/11/2017 12:28

μέλει (απρόσ. = υπάρχει φροντίδα· θ. μελ- και απ' αυτό μελε- = μελη- § 353, γ), πρτ. ἔμελε, μέλλ. μελήσει, αόρ. ἐμέλησε, πρκμ. μεμέληκε, υπερσ. ἐμεμελήκει. Παράγ. μέλημα (= φροντίδα), μελητέον κ.ά.

μέλλω (= έχω σκοπό, αναβάλλω· αρχικό θ. μελ-· απ' αυτό μελ-j- = μελλ- § 301, 1 και μελλε- = μελλη- § 353, γ), πρτ. ἔμελλον και ἤμελλον (§ 269, 1, α), μέλλ. μελλήσω, αόρ. ἐμέλλησα. Παθ. γ΄ εν. μέλλεται. Παράγ. μέλλησις, μέλλημα (= αργοπορία), μελλητὴς (= αυτός που αργοπορεί, που διστάζει), μελλητέον κ.ά.

μένω (θ. μεν-, μενε- = μενη- § 353, β), πρτ. ἔμενον, μέλλ. (συνηρ.) μενῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔμεινα, πρκμ. μεμένηκα. Παράγ. μενετός, μενετέον, μόνος, μονάς, μονὴ κ.ά.

μιμνήσκω (= θυμίζω· θ. μνη- και απ' αυτό με-μνη-σκ- = μι-μνή-σκ- § 356), εύχρ. τα σύνθ. ἀνα(ὑπο)μιμνήσκω κτλ., πρτ. -εμίμνησκον, μέλλ. -μνήσω, αόρ. -έμνησα. Μέσ. μιμνήσκομαι (συνήθ. σύνθ.) πρτ. -εμιμνησκόμην, μέσ. μέλλ. -μνήσομαι, παθ. μέλλ. (ως μέσος) μνησθήσομαι, παθ. αόρ. (ως μέσος) ἐμνήσθην, πρκμ. (με σημασ. ενεστ.) μέμνημαι (= θυμοῦμαι· υποτ. μεμνῶμαι, -ῇ, -ῆται, κτλ., ευκτ. μεμνήμην, -ῆο, -ῆτο κτλ.), υπερσ. (με σημασ. πρτ.) ἐμεμνήμην, συντελ. μέλλ. μεμνήσομαι. Παράγ. μνήμη, μνήμων, μνῆμα, ὑπό(ἀνά)μνησις, -μνηστὸς (ἀναμνηστός, ἀείμνηστος κτλ.), -μνηστέον κ.ά.

22-0012_293-325_18b.indd 26 07/11/2017 12:28

Ν

Νέμω (= μοιράζω, βόσκω· θ. νεμ- και νεμε- = νεμη- § 353, β), πρτ. ἔνεμον, μέλλ. (συνηρ.) νεμῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔνειμα, πρκμ. νενέμηκα. Μέσ. και παθ. νέμομαι, πρτ. ἐνεμόμην, μέσ. μέλλ. (συνηρ.) νεμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., μέσ. αόρ. ἐνειμάμην, παθ. αόρ. ἐνεμήθην, πρκμ. νενέμημαι, υπερσ. ἐνενεμήμην. Παράγ. νομεύς, νομή, νόμος, νομός, -νεμητὸς (ἀνέμητος κτλ.), -νεμητέον κ.ά.

νέω, νεῖς, νεῖ κτλ. § 327 (= πλέω, κολυμπώ· θ. νεF- = νευ- = νε- § 64, 3), πρτ. -ένεον, -ένεις, -ένει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργητ. σημασ.) νεύσομαι, αόρ. ἔνευσα, πρκμ. νένευκα. Παράγ. νεῦσις (= κολύμπημα), νευστέον κ.ά.

Ξ

Ξέω, ξεῖς, ξεῖ κτλ. § 327 (= ξύνω· θ. ξε- και ξεσ-), αόρ. ἔξεσα. Παράγ. ξέσις, ξέσμα, ξεστήρ, ξέστρον, ξεστὸς (ἄξεστος) κ.ά. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, τόμος 3ος, σ. 116).

ξύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

Ο

Οἶδα. Βλ. § 351, 7 (τόμος 4ος, σ. 22).

οἴομαι και οἶμαι (αποθ. παθ. = νομίζω, φρονώ· θ. οἰ- και οἰε- = οἰη- § 353, γ), πρτ. ᾠόμην και ᾤμην, μέσ. μέλλ.

22-0012_293-325_18b.indd 27 07/11/2017 12:28

(μ' ενεργ. σημασ.) οἰήσομαι, παθ. αόρ. (μ' ενεργ. σημασ.) ᾠήθην. Παράγ. οἴησις, οἰητέον.

οἴχομαι (αποθ. ενεστ. με σημασ. πρκμ. § 359, 1 = έχω φύγει· θ. οἰχ- και οἰχε- = οἰχη- § 353, γ), πρτ. (με σημασ. υπερσ.) ᾠχόμην, μέσ. μέλλ. οἰχήσομαι. Παράγ. οἰχητέον.

ὄλλυμι. Βλ. ἀπόλλυμι.

ὄμνυμι (= ορκίζομαι· θ. ὀμ- και απ' αυτό ὀμνυ- § 333, β και ὀμο(σ)-), πρτ. ὤμνυν, μέσ. μέλλ. (συνηρ., μ' ενεργ. σημασ.) ὀμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ὤμοσα, πρκμ. ὀμώμοκα (§ 273), υπερσ. ὠμωμόκειν. Μέσ. και παθ. -όμνυμαι, πρτ. -ωμνήμην, μέσ. αόρ. -ωμοσάμην, παθ. μέλλ. -ομοσθήσομαι, παθ. αόρ. ὠμό(σ)θην, πρκμ. ὀμώμο(σ)ται (πβ. ὀμώμοσται Ζεύς = έχει γίνει όρκος στ' όνομα του Δία), υπερσ. ὠμώμο(σ)το. Παράγ. ἀνώμοτος, ἀπώμοτος, συνώμοτον (= σύνδεσμος που έγινε με όρκο, ομοσπονδία), συνωμότης κ.ά.

ὀνίνημι. Βλ. § 347, 3 (τόμος 3ος, σ. 145).

ὁράω -ῶ (= βλέπω· θέματα βλ. § 358), πρτ. ἑώρων (§ 269, 1, δ), μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ὄψομαι, αόρ. β΄ εἶδον, (υποτ. ἴδω, ευκτ. ἴδοιμι, προστ. ἰδέ, βλ. § 312, 2, απαρ. ἰδεῖν, μετ. ἰδών), πρκμ. ἑόρακα ή ἑώρακα και ποιητ. ὄπωπα (§ 273), υπερσ. ἑωράκειν. Μέσ. και παθ. ὁρῶμαι, πρτ. ἑωρώμην, μέσ. αόρ. β΄ -ειδόμην (υποτ. ἴδωμαι κτλ.), παθ. μέλλ. ὀφθήσομαι, παθ. αόρ. ὤφθην, πρκμ. ἑόραμαι ή ἑώραμαι και

22-0012_293-325_18b.indd 28 07/11/2017 12:28

ὦμμαι (ὄψαι, ὄπται κτλ.). Παράγ. ὅρασις, ὄψις, ὄμμα, ὀπή, ὀρατὸς (ἀόρατος κτλ.), ἄοπτος (ὕποπτος, ἀνύποπτος κτλ.).

ὀφείλω (= χρωστώ· θ. ὀφελ-, ὀφελν- = ὀφελλ- = ὀφειλ- και ὀφειλε- = ὀφειλη-), πρτ. ὤφειλον, μέλλ. ὀφειλήσω, αόρ. ὠφείλησα και αόρ. β΄ ὤφελον (υποτ. ὀφέλω κτλ.), πρκμ. ὠφείληκα, υπερσ. ὠφειλήκειν. Παθ. ὀφείλομαι, πρτ. ὠφειλόμην, παθ. αόρ. ὠφειλήθην. Παράγ. ὀφειλή, ὀφείλημα, ὀφειλέτης (θηλ. ὀφειλέτις -ιδος) κ.ά.

ὀφλισκάνω (= καταδικάζομαι να πληρώσω πρόστιμο· θ. ὀφελ- και με συγκοπή ὀφλ-· απ' αυτό ὀφλ-ισκαν- και ὀφλε- = ὀφλη-), πρτ. ὠφλίσκανον, μέλλ. ὀφλήσω, αόρ. β΄ ὤφλον (υποτ. ὄφλω κτλ.), πρκμ. ὤφληκα, υπερσ. ὠφλήκειν. Παθ. πρκμ. μετ. ὠφλημένος. Παράγ. ὄφλησις, ὄφλημα, ὀφλητὴς κ.ά.

Π

Παίζω (θ. παιδ-· απ' αυτό παιδ-j- = παιζ- και παιγ-), πρτ. ἔπαιζον, μέσ. μέλλ. (δωρικός, μ' ενεργ. σημασ.) παιξοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ἔπαισα. Παθ. πρκμ. πέπαισμαι. Παράγ. παιδιὰ (ἡ), παίκτης, παικτός, παικτέον και παιστέον κ.ά.

παίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

πάσχω (θ. πενθ-, παθ- και απ' αυτό παθ-σκ- = πασχ- § 354), πρτ. ἔπασχον, μέσ. μέλλ. (με παθ. σημασ.) πείσομαι (από το πενθ-σομαι, § 64, 6 και § 359, 4), αόρ.

22-0012_293-325_18b.indd 29 07/11/2017 12:28

β΄ ἔπαθον, πρκμ. πέπονθα (§ 62, 6), υπερσ. ἐπεπόνθειν. Παράγ. πάθος, πάθη ἡ (= παθητική κατάσταση, πάθημα), πάθημα, πάθησις, πένθος κ.ά.

πατάσσω (= χτυπώ· θ. παταγ- και απ' αυτό παταγ-j- = πατασσ- § 292, 2), εύχρ. ο αόρ. ἐπάταξα. Τα λοιπά από τα συνώνυμα παίω, πλήττω, τύπτω.

παύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πείθω (θ. 1) ισχυρό πειθ-, 2) αδύνατο πιθ-), πρτ. ἔπειθον, μέλλ. πείσω, αόρ. ἔπεισα, πρκμ. πέπεικα, υπερσ. ἐπεπείκειν. Μέσ. και παθ. πείθομαι, πρτ. ἐπειθόμην, μέσ. μέλλ. πείσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐπιθόμην, παθ. μέλλ. πεισθήσομαι, παθ. αόρ. (και ως μέσ.) ἐπείσθην, πρκμ. πέπεισμαι, υπερσ. ἐπεπείσμην και ενεργ. πρκμ. β΄ (ως μέσ.) πέποιθα (= έχω πεποίθηση, έχω θάρρος), ενεργ. υπερσ. β΄ (ως μέσ.) ἐπεποίθειν. Παράγ. πειθώ, πιθανός, πίστις, πιστός, πειστέον κ.ά.

πεινῶ. Βλ. § 325 (τόμος 3ος, σ. 106), πρτ. ἐπείνων, -ης, -η κτλ., μέλλ. πεινήσω, αόρ. ἐπείνησα, πρκμ. πεπείνηκα.

πέπρωται. Βλ. § 351, 14 (τόμος 4ος, σ. 27).

πετάννυμι (= ανοίγω· θ. πετα(σ)-· απ' αυτό πετασ-νυ- = πεταννυ- § 333, δ και με συγκοπή πτα- § 62, 1), εύχρ. τα συνθ. ἀνα-πετάννυμι κτλ., πρτ. -επετάννυν, αόρ. -επέτασα. Παθ. -πετάννυμαι, πρτ. -επεταννύμην, πρκμ. -πέπταμαι. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. Παράγ. πέτασμα, πέτασος κ.ά.

22-0012_293-325_18b.indd 30 07/11/2017 12:28

πέτομαι (αποθ. μέσ. = πετώ· θ. πετ-, με συγκοπή πτ- § 62, 1 και πτε-, πτη- § 353, β), μέσ. μέλλ. -πτήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ -επτόμην. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. Παράγ. πτῆσις, πτῆμα κ.ά.

πήγνυμι και πηγνύω (= μπήγω· θ. 1) ισχυρό πηγ- και απ' αυτό πηγ-νυ- § 333, α· 2) αδύνατο παγ-, αόρ. ἔπηξα. Μέσ. και παθ. πήγνυμαι, πρτ. ἐπηγνύμην, μέσ. αόρ. -επηξάμην, παθ. μέλλ. β΄ παγήσομαι, παθ. αόρ. β΄ ἐπάγην (πβ. § 317, 2), ενεργ. πρκμ. β΄ (ως μέσος) πέπηγα, υπερσ. ἐπεπήγειν. Παράγ. πηκτός, πῆξις, πῆγμα, πάγος, παγίς, πάγη (= παγίδα) κ.ά.

πίμπλημι. Βλ. § 347, 1 (τόμος 3ος, σ. 145).

πίμπρημι. Βλ. § 347, 2 (τόμος 3ος, σ. 145).

πίνω (θ. πι-· απ' αυτό πιν- § 357, α΄ και πο- ή μ' έκταση πω-), πρτ. ἔπινον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πίομαι, αόρ. β΄ ἔπιον, πρκμ. πέπωκα. Παθ. πίνομαι, πρτ. ἐπινόμην, παθ. αόρ. -επόθην, πρκμ. πέπομαι. Παράγ. πόσις, πότης, ποτὸς (ως ουσ. ποτόν), ἄποτος, ποτέος κ.ά. Τα συνθ. παράγ. αττ. αἱματοπώτης, οἰνοπώτης, ὑδροπώτης κτλ. (από θ. πω-) στους μτγν. με ο (από θ. πο-). Επίσης σύνθ. αττ. φιλοπότης, φιλοποσία (από θ. πο-).

πιπράσκω (= πουλώ· θ. πρα- και απ' αυτό πι-πρα-σκ- § 356), εύχρ. μόνο ο πρκμ. πέπρακα και ο υπερσ. ἐπεπράκειν. Παθ. πιπράσκομαι, παθ. αόρ. ἐπράθην, πρκμ. πέπραμαι, υπερσ. ἐπεπράμην, συντελ. μέλλ. πεπράσομαι. Οι χρόνοι που λείπουν αναπληρώνονται από

22-0012_293-325_18b.indd 31 07/11/2017 12:28

το ρ. πωλῶ και ἀποδίδομαι. Παράγ. πρᾶσις, πρατήρ, ἄπρατος, πρατέος κ.ά. Βλ. και ρ. πωλῶ.

πίπτω (θ. 1) πετ-, με συγκοπή πτ- και μ' ενεστ. αναδιπλ. πι-πτ- § 355· 2) από το θ. πετ- με μετάθ. πτε-, μ' έκταση πτη- και με τροπή του η σε ω: πτῳ-), πρτ. ἔπιπτον, μέσ. μέλλ. (δωρικός) πεσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. β΄ ἔπεσον, πρκμ. πέπτωκα, υπερσ. ἐπεπτώκειν. Παράγ. πτῶσις, πτῶμα κ.ά.

πλέκω (θ. πλεκ-, πλοκ-, πλἄκ- § 317, 1), αόρ. ἔπλεξα. Μέσ. και παθ. πλέκομαι, πρτ. ἐπλεκόμην, παθ. αόρ. α΄ ἐπλέχθην, παθ. αόρ. β΄ (και ως μέσος) -επλάκην, πρκμ. πέπλεγμαι. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. Παράγ. πλέξις, πλέγμα, πλοκὴ κ.ά.

πλέω, πλεῖς, πλεῖ κτλ. § 327 (θ. πλεF- = πλευ-, πλε-), πρτ. ἔπλεον, ἔπλεις, ἔπλει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πλεύσομαι και δωρικός πλευσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ἔπλευσα, πρκμ. πέπλευκα, υπερσ. -επεπλεύκειν. Παθ. πρκμ. πέπλευσμαι (πβ. § 291). Παράγ. πλεῦσις, ἄπλευστος, πλευστέον, (πλόος) πλοῦς, (πλό-ιον) πλοῖον κ.ά. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, τόμος 3ος, σ. 116).

πλήττω (= χτυπώ· θ. 1) ισχυρό πληγ- και απ' αυτό πληγ-j- = πλητ- § 292, 2· 2) αδύνατο πλἄγ-), συνήθ. σύνθ. ἐκπλήττω, ἐπιπλήττω κτλ.· το απλό ρ. πλήττω με τη σημασία του «χτυπώ» έχει εκτός από τον ενεστ. εύχρηστους χρόνους μόνο: ενεργ. πρκμ. β΄ πέπληγα, παθ. μέλλ. β΄ πληγήσομαι, παθ. αόρ. β΄ ἐπλήγην (βλ. § 317, 2), πρκμ. πέπληγμαι, συντελ.

22-0012_293-325_18b.indd 32 07/11/2017 12:28

μέλλ. πεπλήξομαι. Τα λοιπά αναπληρώνονται από τα ρ. παίω, πατάσσω και τύπτω. Παράγ. πληγή, πλῆγμα, πλήκτης, πλῆκτρον κ.ά.

πνέω, πνεῖς, πνεῖ κτλ. § 327 (θ. πνεF- = πνευ-, πνε-), πρτ. ἔπνεον, ἔπνεις, ἔπνει κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) πνεύσομαι και δωρικός πνευσοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. ἔπνευσα, πρκμ. -πέπνευκα. Παθ. σύνθ. διαπνέομαι. Τα λοιπά ποιητ. και μτγν. (Βλ. § 331, πίν. β, 2, σ. 215).

πρίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πταίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

πτάρνυμαι (αποθ. = φτερνίζομαι· θ. πταρ- και απ' αυτό πταρ-νυ- § 333, γ), εύχρ. ο ενεστ. και ο ενεργ. αόρ. β΄ ἔπταρον. Παράγ. πταρμός.

πτύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 45).

πυνθάνομαι (αποθ. μέσ. = ρωτώ, μαθαίνω· θ. 1) ισχυρό πευθ-· 2) αδύνατο πυθ- και απ' αυτό πυ-ν-θ-αν- § 357, γ΄), πρτ. ἐπυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐπυθόμην, πρκμ. πέπυσμαι, υπερσ. ἐπεπύσμην. Παράγ. πευστέον, πύστις (= ερώτηση, πληροφορία, φήμη), πύσμα (= ερώτηση).

πωλέω -ῶ (θ. πωλε-), πρτ. ἐπώλουν, μέλλ. πωλήσω. Παθ. πωλοῦμαι, πρτ. ἐπωλούμην, παθ. αόρ. ἐπωλήθην. Τα λοιπά αναπληρώνονται από τα ρ. πιπράσκω και ἀποδίδομαι. Παράγ. πώλησις, πωλητής. Βλ. και ρ. πιπράσκω.

22-0012_293-325_18b.indd 33 07/11/2017 12:28

Ρ

Ῥέω, ῥεῖς, ῥεῖ κτλ. § 327 (θ. ῥεF- = ῥευ-, ῥε-, ῥυε- = ῥυη-), πρτ. ἔρρεον, ἔρρεις κτλ., μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) ῥυήσομαι, αόρ. ἐρρύην (§§ 349-350), πρκμ. ἐρρύηκα, υπερσ. -ερρυήκειν. Παράγ. ῥεῦμα, ῥευστός, ῥυτὸς (περίρρυτος κτλ.), ῥύμη, ῥύαξ, ῥοή, (ῥόος) ῥοῦς κ.ά.

ῥήγνυμι (= σκίζω· θ. 1) ισχυρό ῥηγ- και απ' αυτό ῥηγνυ- § 333, α και με τροπή ῥωγ-· 2) αδύνατο ῥᾰγ-), πρτ. -ερρήγνυν, μέλλ. -ρήξω, αόρ. ἔρρηξα. Μέσ. και παθ. ῥήγνυμαι, πρτ. ἐρρηγνύμην, μέσ. αόρ. -ερρηξάμην, παθ. αόρ. β΄ ἐρράγην, ενεργ. πρκμ. ως μέσ. και παθ. -έρρωγα, υπερσ. -ερρώγειν. Παράγ. ῥῆξις, ῥῆγμα, ῥήκτης, ῥηκτὸς (ἄρρηκτος κτλ.), ῥωγμὴ κ.ά.

ῥιγόω -ῶ. Βλ. § 329 (τόμος 3ος, σ. 108).

ῥώννυμι (= δυναμώνω· θ. ῥω(σ)- και απ' αυτό ῥωσ-νυ- = ῥωννυ- § 333, δ), αόρ. ἔρρωσα. Παθ. αόρ. (και ως μέσος) ἐρρώσθην, πρκμ. ἔρρωμαι, υπερσ. ἐρρώμην. Παράγ. ῥώμη, ῥῶσις (ἀνάρρωσις), ἄρρωστος, εὔρωστος κ.ά.

Σ

Σβέννυμι (= σβήνω· θ. 1) σβε(σ)- και απ' αυτό σβεσνυ- = σβεννυ- § 333, δ· 2) σβη-), αόρ. ἔσβεσα. Παθ. -σβέννυμαι, πρτ. -εσβεννύμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) -σβήσομαι, παθ. αόρ. -εσβέσθην, ενεργ. αόρ. β΄ (ως

22-0012_293-325_18b.indd 34 07/11/2017 12:28

παθ.) ἔσβην, ενεργ. πρκμ. (ως παθ.) -έσβηκα, ενεργ. υπερσ. (ως παθ.) -εσβήκειν. Παράγ. σβέσις, σβεστὸς (ἄσβεστος) κ.ά.

σείω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

σήπω (= σαπίζω· θ. 1) ισχυρό σηπ-· 2) αδύνατο σἄπ-). Παθ. σήπομαι, παθ. μέλλ. β΄ -σαπήσομαι, παθ. αόρ. β΄ ἐσάπην (§ 317, 2), ενεργ. πρκμ. β΄ (με παθ. σημασ.) σέσηπα. Παράγ. σῆψις, σαπρός, ἄσηπτος κ.ά.

σκοπέω -ῶ και **σκοπέομαι -οῦμαι** (= παρατηρώ, εξετάζω, σκέφτομαι· θ. σκεπ-, σκοπε-), πρτ. ἐσκόπουν και ἐσκοπούμην, μέσ. μέλλ. σκέψομαι, μέσ. αόρ. ἐσκεψάμην, πρκμ. (μ' ενεργ. και παθ. σημασ.) ἔσκεμμαι, υπερσ. (με παθ. σημασ.) ἐσκέμμην, συντελ. μέλλ. (με παθ. σημασ.) ἐσκέψομαι. Παράγ. σκέψις, σκέμμα, σκοπός, σκοπιά, ἄσκεπτος (ἀπερίσκεπτος κτλ.), σκεπτέος, σκεπτέον.

σπάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

σπένδω (= κάνω σπονδή, δηλ. χύνω από το ποτήρι μου λίγο κρασί προς τιμή των θεών· και απλώς: χύνω· θ. σπενδ-, σπονδ-), πρτ. ἔσπενδον, μέλλ. σπείσω (από το σπένδ-σω § 64, 6), αόρ. ἔσπεισα. Μέσ. σπένδομαι (= κάνω συνθήκη με σπονδές, ειρηνεύω), πρτ. ἐσπενδόμην, μέσ. μέλλ. σπείσομαι, μέσ. αόρ. ἐσπεισάμην, πρκμ. (μέσ. και παθ.) ἔσπεισμαι, υπερσ. ἐσπείσμην. Παράγ. σπονδὴ (= το χύσιμο του κρασιού κατά τη θυσία, προσφορά ποτού κτλ.)· πληθ. σπονδαὶ (= επίσημη συνθήκη, ανακωχή κτλ.).

22-0012_293-325_18b.indd 35 07/11/2017 12:28

στρέφω (θ. στρεφ-, στροφ-, § 62, 6 και στρᾰφ- § 317, 1), πρτ. ἔστρεφον, μέλλ. στρέψω, αόρ. ἔστρεψα. Μέσ. και παθ. στρέφομαι, πρτ. ἐστρεφόμην, μέσ. μέλλ. -στρέψομαι, μέσ. αόρ. -εστρεψάμην, παθ. μέλλ. β΄ -στραφήσομαι, παθ. αόρ. β΄ (και ως μέσ.) ἐστράφην, παθ. αόρ. α΄ (σπάν.) ἐστρέφθην, πρκμ. ἔστραμμαι § 300, υπερσ. -εστράμμην. Παράγ. στρέψις, στρέμμα, στροφή, στρεπτός, ἀναστρεπτέον κ.ά.

στρώννυμι και ποιητ. **στόρνυμι** (= στρώνω· θ. 1) στρω- και απ' αυτό στρω-σ-νυ- = στρωννυ-· 2) στορ- και απ' αυτό στορ-νυ- και στορ-εσ-), πρτ. ἐστρώννυν, αόρ. ἐστόρεσα. Παθ. -στόρνυμαι, πρκμ. ἔστρωμαι. Παράγ. στρωτός, ἄστρωτος κ.ά.

συλλέγω (σὺν + λέγω = μαζεύω· θ. λεγ-, λογ- § 62, 6), πρτ. συν-έλεγον, μέλλ. συλ-λέξω, αόρ. συν-έλεξα, πρκμ. συν-είλοχα (§ 272, 6). Μέσ. και παθ. συλ-λέγομαι, πρτ. συν-ελεγόμην, μέσ. μέλλ. συλ-λέξομαι, μέσ. αόρ. συν-ελεξάμην, παθ. μέλλ. β΄ συλ-λεγήσομαι, παθ. αόρ. β΄ συν-ελέγην και (σπάν.) παθ. αόρ. α΄ συν-ελέχθην, πρκμ. συν-είλεγμαι, υπερσ. συ-νειλέγμην. Παράγ. σύλλογος, συλλογὴ κ.ά.

Τ

Τείνω (= τεντώνω· θ. τεν-· απ' αυτό τεν-j- = τειν- § 301, 3 και τα-), πρτ. ἔτεινον, μέλλ. τενῶ, αόρ. ἔτει-να, πρκμ. -τέτακα (§ 309, γ). Μέσ. και παθ. τείνομαι, πρτ. ἐτεινόμην, μέσ. μέλλ. -τενοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ.,

22-0012_293-325_18b.indd 36 07/11/2017 12:28

μέσ. αόρ. -ετεινάμην, παθ. μέλλ. -ταθήσομαι, παθ. αόρ. -ετάθην, πρκμ. τέταμαι, υπερσ. -ετετάμην. Παράγ. τάσις, ἐκτατός, συντατέον κ.ά.

τελέω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. β, 2 (τόμος 3ος, σ. 116).

τέμνω (= κόβω· θ. τεμ-· απ' αυτό τεμ-ν- § 357, α΄ και τμε- = τμη- § 309, δ), πρτ. ἔτεμνον, μέλλ. (συνηρ.) τεμῶ, αόρ. β΄ ἔτεμον, πρκμ. τέτμηκα. Μέσ. και παθ. τέμνομαι, πρτ. ἐτεμνόμην, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ. αόρ. β΄ ἐτεμόμην, παθ. μέλλ. τμηθήσομαι, παθ. αόρ. ἐτμήθην, πρκμ. τέτμημαι, υπερσ. ἐτετμήμην, συντελ. μέλλ. -τετμήσομαι. Παράγ. τμῆσις, τμῆμα, τόμος (ἄτομον), τομή, τμητὸς (ἄτμητος), τμητέος (ἀποτμητέον) κ.ά.

τήκω (= λιώνω· θ. τηκ-, τακ-), πρτ. -έτηκον, αόρ. ἔτηξα. Μέσ. και παθ. τήκομαι, παθ. αόρ. α΄ ἐτήχθην, παθ. αόρ. β΄ ἐτάκην (§ 317, 2), πρκμ. ενεργ. (ως μέσ. ή παθ.) τέτηκα, υπερσ. ἐτετήκειν. Παράγ. τῆξις, τηκτὸς (ἄτηκτος κτλ.).

τίθημι. Βλ. § 346, β (τόμος 3ος, σ. 143).

τίκτω (= γεννῶ· τεκ- και απ' αυτό τκ-, τι-τκ- = τι-κτ § 355 και τοκ- § 62, 6), πρτ. ἔτικτον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) τέξομαι, αόρ. β΄ ἔτεκον, πρκμ. τέτοκα. Παράγ. τέκος (ποιητ.), τέκνον, τοκεύς, τόκος κ.ά.

τίνω (= πληρώνω· θ. 1) ισχυρό τει- και τῑ-· 2) αδύνατο τῐ- και τῖν- § 357, α΄), πρτ. ἔτινον, μέλλ. τ'ῖσω (και τείσω), αόρ. ἔτῖσα (και ἔτεισα), πρκμ. -τέτικα (και τέτεικα).

22-0012_293-325_18b.indd 37 07/11/2017 12:28

Μέσ. αόρ. ἐτισάμην, παθ. αόρ. -ετίσθην (και -ετείσθην), πρκμ. -τέτισμαι, υπερσ. -ετετίσμην. Παράγ. τ'ἴσις (ἔκτισις) κ.ά.

τιτρώσκω (= πληγώνω· θ. τρωF-, τραυ-, τρω- και απ' αυτό τι-τρω-σκ- § 356), πρτ. ἐτίτρωσκον, μέλλ. τρώσω, αόρ. ἔτρωσα. Παθ. τιτρώσκομαι, πρτ. ἐτιτρωσκόμην, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθ. αόρ. ἐτρώθην, πρκμ. τέτρωμαι, υπερσ. ἐτετρώμην. Παράγ. τρωτὸς (ἄτρωτος κτλ.) κ.ά.

τρέπω (θ. τρεπ-, τροπ-, τραπ-), πρτ. ἔτρεπον, μέλλ. τρέψω, αόρ. ἔτρεψα, ποιητ. αόρ. β΄ ἔτραπον (βλ. § 314, 1, ε), πρκμ. τέτροφα. Μέσ. και παθ. τρέπομαι, πρτ. ἐτρεπόμην, μέσ. μέλλ. τρέψομαι, μέσ. αόρ. α΄ ἐτρεψάμην, μέσ. αόρ. β΄ ἐτραπόμην (§ 321), παθ. αόρ. α΄ ἐτρέφθην, παθ. αόρ. β΄ ἐτράπην (§ 317, 1), πρκμ. τέτραμμαι, υπερσ. ἐτετράμμην. Παράγ. τρεπτός, τρεπτέον, τρέψις, τρόπος, τροπὴ κ.ά.

τρέφω (θ. θρεφ-, θροφ-, θραφ- = τρεφ-, τροφ-, τραφ- § 69, 1), πρτ. ἔτρεφον, μέλλ. θρέψω, αόρ. ἔθρεψα, πρκμ. (ποιητ.) τέτροφα. Μέσ. και παθ. τρέφομαι, πρτ. ἐτρεφόμην, μέσ. μέλλ. (και ως παθ.) θρέψομαι, μέσ. αόρ. ἐθρεψάμην, παθ. μέλλ. β΄ τραφήσομαι, παθ. αόρ. β΄ ἐτράφην και (σπάν.) παθ. αόρ. α΄ ἐθρέφθην, πρκμ. τέθραμμαι, υπερσ. ἐτεθράμμην. Παράγ. θρέμμα, θρέψις, τροφή, τροφεύς, τροφός, θρεπτέον κ.ά.

22-0012_293-325_18b.indd 38 07/11/2017 12:28

τρέχω (θ. τρεχ- = τρεχ- § 69, 1 και δραμ-, δραμε- = δραμη- § 358), πρτ. ἔτρεχον, μέσ. μέλλ. (συνηρ., μ' ενεργ. σημασ.) δραμοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. β΄ ἔδραμον, πρκμ. δεδράμηκα, υπερσ. ἐδεδραμήκειν. Παράγ. τρόχος (= το τρέξιμο ή ο τόπος για το τρέξιμο), τροχὸς κ.ά.

τυγχάνω (= πετυχαίνω, βρίσκω, τυχαίνω· θ. 1) ισχυρό τευχ-· 2) αδύνατο τυχ- και απ' αυτό τυ-ν-χ-αν- = τυγχαν- § 357, γ΄ και τυχε- = τυχη- § 353, β), πρτ. ἐτύγχανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) τεύξομαι, αόρ. β΄ ἔτυχον, πρκμ. τετύχηκα, υπερσ. ἐτετυχήκειν και συνήθ. περιφρ. τετυχηκὼς ἦν.

τύπτω (= χτυπώ· θ. τυπ-· απ' αυτό τυπ-τ- § 292, 1 και τυπτε- = τυπτη- § 353, β), πρτ. ἔτυπτον, μέλλ. τυπτήσω· τα λοιπά από τα ρ. παίω, πατάσσω, πλήττω, πληγὰς δίδωμι κτλ. Παθ. τύπτομαι· τα λοιπά από το πλήττομαι ή πληγὰς λαμβάνω. Παράγ. τύπος, τύψις, τυπτητέος κ.ά.

Υ

Ὑπισχνέομαι -οῦμαι (αποθ. μέσ. = υπόσχομαι· θ. σεχ- με μετάθ. σχε- (σχη-) ή με συγκοπή σχ-· απ' αυτό μ' ενεστ. αναδιπλ. και με το πρόσφυμα νε: σι-σχ-νε- = ἰσχνε- § 357, δ΄), πρτ. ὑπισχνούμην, μέσ. μέλλ. ὑποσχήσομαι, μέσ. αόρ. β΄ ὑπεσχόμην, πρκμ. ὑπέσχημαι, υπερσ. ὑπεσχήμην. Παράγ. ὑπόσχεσις.

22-0012_293-325_18b.indd 39 07/11/2017 12:28

Φ

Φαίνω (= φανερώνω· θ. φα-, φαν- και απ' αυτό φαν-j- = φαιν- § 301, 2), πρτ. ἔφαινον, μέλλ. φανῶ, αόρ. ἔφηνα, πρκμ. -πέφαγκα. Μέσ. και παθ. φαίνομαι, πρτ. ἐφαινόμην, μέσ. μέλλ. φανοῦμαι, μέσ. αόρ. -εφηνάμην, παθ. μέλλ. β΄ (ως μέσ.) φανήσομαι, παθ. αόρ. β΄ (ως μέσ.) ἐφάνην (§ 359, 6), παθ. αόρ. α΄ (με παθ. διάθ.) ἐφάνθην, ενεργ. πρκμ. (ως μέσ.) πέφηνα, παθ. πρκμ. (με παθ. διάθ.) πέφασμαι (-νσαι, -νται κτλ. §§ 307-308).

φέρω (θέματα βλ. § 358), πρτ. ἔφερον, μέλλ. οἴσω, αόρ. α' ἤνεγκα, αόρ. β΄ ἤνεγκον (υποτ. ἐνέγκω κτλ.), πρκμ. ἐνήνοχα, υπερσ. -ενηνόχειν (§ 296, 3). Μέσ. και παθ. φέρομαι, πρτ. ἐφερόμην, μέσ. μέλλ. οἴσομαι, μέσ. αόρ. α΄ ἠνεγκάμην, παθ. μέλλ. οἰσθήσομαι και ἐνεχθήσομαι, παθ. αόρ. (και ως μέσ.) ἠνέχθην, πρκμ. ἐνήνεγμαι, υπερσ. -ενηνέγμην. Παράγ. φόρος, φορά, φορεύς, οἰστός, οἰστέον κ.ά.

φεύγω (= φεύγω, τρέπομαι σε φυγή, καταδιώκομαι, είμαι εξόριστος· θ. 1) ισχυρό φευγ- 2) αδύνατο φυγ-), πρτ. ἔφευγον, μέλλ. φεύξομαι και (δωρικός) φευξοῦμαι, -εῖ, -εῖται κτλ., αόρ. β΄ ἔφυγον, πρκμ. πέφευγα, υπερσ. ἐπεφεύγειν. Παράγ. φυγή, φυγάς, φευκτὸς (ἄφευκτος και συνήθ. ἄφυκτος), φευκτέος, -τέον κ.ά.

φημί. Βλ. § 351, 3 (τόμος 4ος, σ. 18).

22-0012_293-325_18b.indd 40 07/11/2017 12:28

φθάνω (θ. 1) ισχυρό φθη-· 2) αδύνατο φθα- και απ' αυτό φθαν- § 357, α΄), πρτ. ἔφθανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) φθήσομαι, αόρ. α΄ ἔφθασα, αόρ. β΄ ἔφθην (§ 349).

φθείρω (= καταστρέφω· θ. φθερ- και απ' αυτό φθερ-j- = φθειρ- § 301, 3), πρτ. ἔφθειρον, μέλλ. (συνηρ.) φθερῶ, -εῖς, -εῖ κτλ., αόρ. ἔφθειρα, πρκμ. ἔφθαρκα, υπερσ. ἐφθάρκειν (§ 309, β). Παθ. φθείρομαι, πρτ. ἐφθειρόμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) φθεροῦμαι, παθ. μέλλ. β΄ -φθαρήσομαι, παθ. αόρ. β΄ ἐφθάρην (§ 317, 1), πρκμ. ἔφθαρμαι, υπερσ. ἐφθάρμην. Παράγ. φθορά, φθορεύς, φθαρτὸς (ἄφθαρτος κτλ.),

φύω (= γεννώ, παράγω, φυτρώνω· θ. φυ-, πρτ. ἔφυον, μέλλ. (ποιητ.) φ'ῡσω, αόρ. ἔφῡσα. Μέσ. και παθ. φύομαι, πρτ. ἐφυόμην, μέσ. μέλλ. (ως παθ.) φύσομαι, ενεργ. αόρ. β΄ (ως μέσ. και παθ.) ἔφυν (§ 349, 5), ενεργ. πρκμ. (ως μέσ. και παθ.) πέφυκα, ενεργ. υπερσ. (ως μέσ. και παθ.) ἐπεφύκειν. Παράγ. φύσις, φυή, φῦμα, φυτὸς (οὐσ. τὸ φυτὸν) κ.ά.

Χ

Χαίρω (= χαίρομαι· θ. χαρ-· απ' αυτό χαρ-j- = χαιρ- § 301, 2 και χαρε- = χαρη- § 353, γ), πρτ. ἔχαιρον, μέλλ. χαιρήσω, παθ. αόρ. β΄ (ως ενεργ.) ἐχάρην, πρκμ. (με σημασ. ενεστ.) γέγηθα (του ποιητ. γήθω). Παράγ. χαρά, χάρμα, χαρτὸς (ἐπίχαρτος).

22-0012_293-325_18b.indd 41 07/11/2017 12:28

χαλάω -ῶ. Βλ. § 331, πίν. α, 2 (τόμος 3ος, σ. 112).

χέω. Βλ. § 331, πίν. β, 1 (τόμος 3ος, σ. 114).

χόω -χῶ ἢ χώννυμι. Βλ. § 331, πίν. γ, 2 (τόμος 3ος, σ. 117).

χράω -χρῶ, χρῇς, χρῇ κτλ., πβ. § 325 (= δίνω χρησμό, προφητεύω· θ. χρη-, χρα-), αόρ. ἔχρησα. Μέσ. χρῶμαι (= ζητώ χρησμό, ρωτώ το μαντείο), μέσ. αόρ. ἐχρησάμην, παθ. αόρ. ἐχρήσθην. Παράγ. χρησμός, χρήστης (= αυτός που δίνει χρησμούς, προφήτης).

χρή. Βλ. § 351, 12 (τόμος 4ος, σ. 26).

χρίω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

χρῶμαι, χρῇ, χρῆται κτλ. § 325 (αποθ. μεικτό· θ. χρη-, χρα-), πρτ. ἐχρώμην, ἐχρῶ, ἐχρῆτο κτλ., μέσ. μέλλ. χρήσομαι, μέσ. αόρ. ἐχρησάμην, παθ. αόρ. ἐχρήσθην, πρκμ. (ως ενεργ.) κέχρημαι, υπερσ. ἐκεχρήμην. Παράγ. χρηστὸς (ἄχρηστος, εὔχρηστος κτλ.), χρηστέον, χρῆσις, χρῆμα κ.ά.

Ψ

Ψαύω. Βλ. § 291 (τόμος 3ος, σ. 46).

Ω

Ὠθέω -ῶ (= σπρώχνω· θ. Fὠθ-, ὠθ-, ὠθε-), πρτ. ἐώθουν (§ 269, 1, γ), μέλλ. ὤσω, αόρ. ἔωσα. Μέσ. και παθ.

22-0012_293-325_18b.indd 42 07/11/2017 12:28

ὠθοῦμαι, πρτ. ἐωθούμην, μέσ. μέλλ. -ώσομαι, μέσ. αόρ. ἐωσάμην, παθ. μέλλ. -ωσθήσομαι, παθ. αόρ. ἐώσθην, πρκμ. -έωσμαι § 272, 4. Παράγ. ὤθησις, ὦσις (ἄνωσις, ἄπωσις), ὥστης κ.ά.

ὠνέομαι -οῦμαι (αποθ. μεικτό = αγοράζω· θ. 1) Fων-, Fωνε- = ὠνε-, ὠνη-· 2) πρια-), πρτ. ἐωνούμην § 269, 1, γ, μέσ. μέλλ. ὠνήσομαι, μέσ. αόρ. α΄ ἐπριάμην § 348, 2, παθ. αόρ. ἐωνήθην, πρκμ. ἐώνημαι § 272, 4, υπερσ. ἐωνήμην. Παράγ. ὠνητής, ὠνητός, ὠνητέος κ.ά.

ΤΕΛΟΣ

22-0012_293-325_18b.indd 43 07/11/2017 12:28

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

(Οι αριθμοί αναφέρονται σε παραγράφους).

Α

ἀ- αθροιστικό, επιτατικό, στερητικό 423.

-α καθαρό, μη καθαρό 90.

αδύνατο θέμα, βλ. θέμα.

αήρ 127, β.

αθροιστικό ἀ- 423, γ.

αιθήρ 127, β.

-αίτερος, -αίτατος, καταλήξεις παραθετικών 195, δ.

αιτιατική 75.

αιτιολογικά μόρια 370, 5.

αιτιολογικοί σύνδεσμοι 367, 6.

ακατάληκτα γ' κλίσης 104, 1.

άκλιτα μέρη του λόγου 72, β.

— με πολλαπλή σημασία 371.

άκλιτα ουσιαστ. 152.

άκλιτο ως α' συνθετικό 420-422.

— ως β΄ συνθετικό 427.

αλλαγή γραμματικού είδους 441.

αλλαγή σημασίας των λέξεων 442.

αλληλοπαθητική αντωνυμία 232.

22-0012_293-325_18b.indd 44 07/11/2017 12:28

— η κλίση της 233.
αλφάβητο 16.
άν, η πολλαπλή σημασία του 371.
αναδιπλασιασμός, ομαλός στα απλά ρήματα 270.
— α΄ είδους 270, 1.
— β΄ είδους 270, 2.
— γ΄ είδους 270, 3.
— στα σύνθετα ρήματα 271.
— ανώμαλος 272.
— αττικός 273.
— ενεστωτικός 337.
αναλογικά αριθμητικά 206, ε και 208.
αναλογικός σχηματισμός παραθετικών 195.
αναπληρωματική έκταση 62, 7, β.
ανάπτυξη φωνήεντος 62, 2.
— συμφώνου 65.
αναφορικά επιρρήματα 363.
αναφορικές αντωνυμίες 240.
— η κλίση τους 241.
ανομοίωση συμφώνων 69.
— με τροπή 69, 1, α.
— με αποβολή 69, 2.
αντέκταση 62, 7, β.

22-0012_293-325_18b.indd 45 07/11/2017 12:28

αντιθετικοί σύνδεσμοι 367, 3.
αντικειμενικά σύνθετα 435.
αντιμεταχώρηση 62, 5.
αντωνυμίες 219, τα είδη τους 220.
— προσωπικές 221.
— δεικτικές 223.
— οριστική ή επαναληπτική 225.
— κτητικές 228.
— αυτοπαθητικές 230.
— αλληλοπαθητική 232.
— ερωτηματικές 234.
— αόριστες 236.
— επιμεριστικές 238.
— αναφορικές 240.
— συσχετικές 243.
ανώμαλα ουσιαστικά 146-153.
— επίθετα 184.
— παραθετικά 196.
— ρήματα 352-359· κατάλογος ανώμαλων ρημάτων (στο τέλος, Παράρτημα).
ανώμαλη αύξηση 269.
ανώμαλος αναδιπλασιασμός 272.
άνω στιγμή 50, 2.
αόριστα επιρρήματα 363.

22-0012_293-325_18b.indd 46 07/11/2017 12:28

αόριστες αντωνυμίες 236.
— η κλίση τους 237.
αοριστολογικό μόριο αν 370, 4.
αόριστος 253, δ.
— παθητικός α΄ 286.
— ενεργητ. και μέσος β΄ 310.
— παθητικός β΄ 315.
— δεύτερος βαρύτονων ρημάτων κατά τα ρ. σε -μι 349.
απαρέμφατο 251, α.
απλή λέξη 376, 2.
απλολογία 69, 2, β.
αποβολή φωνηέντων (συγκοπή) 62, 1.
— συμφώνων 64, στην ανομοίωση: συμφώνων 69, 2, α, συλλαβής (συλλαβική ανομοίωση) 69, 2, β.
αποθετικά ρήματα 360.
— μέσα, παθητικά, μεικτά 360, α.
απόλυτα αριθμητικά 206, α.
αποσιωπητικά 50, 6.
απόστροφος 49, 3.
απρόσωπα ρήματα 361.
άρθρο 78.
ἀρι-, επιτατικό μόριο 423, ε΄.
αριθμητικά 205.

22-0012_293-325_18b.indd 47 07/11/2017 12:28

— επίθετα: απόλυτα, τακτικά, χρονικά, πολλαπλασιαστικά, αναλογικά 206.
— η κλίση τους 207-209.
— ουσιαστικά 210.
— επιρρήματα 212.
αριθμητικών θέματα 213.
αριθμοί σύνθετοι, εκφορά τους 214.
— κλασματικοί, εκφορά τους 215.
αριθμός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.
— ρήματος 248.
αριθμών γραφική παράσταση 217.
αρνητικά επιρρήματα 362, 6.
αρσενικό γένος πτωτικών 76, α.
— ουσιαστικών 81.
αρχική συλλαβή 32.
αρχικό γράμμα 28.
αρχικοί χρόνοι 256, α.
άτονες λέξεις 40.
αττική β' κλίση, αττικόκλιτα ουσιαστικά 101, αττικόκλιτα επίθετα 166.
αττικός αναδιπλασιασμός 273.
αύξηση, ομαλή στα απλά ρήματα, συλλαβική, χρονική 266.

22-0012_293-325_18b.indd 48 07/11/2017 12:28

— στα σύνθετα ρήματα, εσωτερική 267.
— ανώμαλη 269.
αυτοπαθητικές αντωνυμίες 230.
— η κλίση τους 231.
αφαίρεση φωνηέντων 60, 1.
αφηρημένα ουσιαστικά 79, 2.
αφομοίωση φωνηέντων 62, 4.
— συμφώνων 68.
άφωνα σύμφωνα 21, 1, α.
αφωνόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 120, α, 121.
— επίθετα γ΄ κλ. 172.
— ρήματα 264, β, 292.
ἄχρι, η πολλαπλή σημασία του 371.
αχώριστα μόρια 370, 6 και 7.
αχώριστο μόριο ως α΄ συνθετικό 422-423.

Β

βαθμοί επιθέτου 189.
— επιρρήματος 203.
βαρεία 36.
βαρύτονα ρήματα 276-321.
βαρύτονη λέξη 37, 6.
βεβαιωτικά επιρρήματα 362, 5.

22-0012_293-325_18b.indd 49 07/11/2017 12:28

βοηθητικά ορθογραφ. σημεία 49.
βοηθητικό ρ. εἰμὶ 274.
βράχυνση φωνήεντος 62, 7, α.
βραχύχρονα φωνήεντα 19, 1, α.
βραχύχρονη συλλαβή 33, γ.

Γ

γελαστικά επιφωνήματα 369, 2.
γενική 75.
γένος πτωτικών 76, α.
— ουσιαστικών 81.
— επιθέτων 155.
γλώσσα 9, αρχαία ελληνική - νέα ελληνική 10.
γονεωνυμικά 389.
γράμματα 8, 16.
γραμματική 14.
— της αρχ. ελληνικής γλώσσας — της αττικής διαλέκτου 15.
γραπτός λόγος 1.
γραφική παράσταση των αριθμών 217.

22-0012_293-325_18b.indd 50 07/11/2017 12:28

Δ

δασεία 45, λέξεις που παίρνουν δασεία 47.

δασύπνοα άφωνα 22, β.

δεικτικά επιρρήματα 363.

δεικτικά μόρια 370, 6.

δεικτικές αντωνυμίες 223, η κλίση τους 224.

δεύτερη κλίση ουσ. 94-102.

δεύτερη συζυγία ρημάτων (σε -μι) 332- 351.

δεύτεροι χρόνοι ρημάτων, ενεργ. και μέσ. αόρ. β΄ 310-314, παθ. μέλλ. β΄ και παθ. αόρ. β΄ 315-317, ενεργ. παρακείμ. β΄ και υπερσυντ. β΄ 318-319, γενικές παρατηρήσεις στους δεύτερους χρόνους 320-321, αόρ. β΄ βαρύτονων ρημάτων κατά τα ρ. σε -μι 349.

δευτερόκλιτα ουσιαστικά 94-102.

— επίθετα 158-167.

δέω, δέομαι 327.

διαζευκτικοί (ή διαχωριστικοί) σύνδεσμοι 367, 2.

διαθέσεις ρήματος 247.

διάλεκτοι 12-13.

διαλυτικά 49, 2.

διασταλτική αντωνυμία 225, 1, σημ.

διαχωριστικοί σύνδεσμοι, βλ. διαζευκτικοί.

δικατάληκτα ουσιαστικά 82, 3.

— επίθετα 155, 2.

22-0012_293-325_18b.indd 51 07/11/2017 12:28

διπλά γράμματα 21, 2.
διπλή παύλα 50, 9.
διπλόθεμα ουσιαστ. γ΄ κλ. 105, 1.
διστακτικά επιρρήματα 362, 7.
διστακτικοί (ή ενδοιαστικοί) σύνδεσμοι 367, 11.
δισύλλαβη λέξη 31.
δίφθογγοι 5, 25.
δίχρονα φωνήεντα 19, 3, 20, γ.
διψώ 325.
δοτική 75.
δυϊκός αριθμός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.
— ρημάτων 248.
δυνητικό μόριο ἄν 370, 3.
δυσ-, αχώριστο μόριο 423, στ΄.

Ε

εάν, η πολλαπλή σημασία του 371.
εγκλίσεις ρημάτων 250.
έγκλιση τόνου, εγκλιτικές λέξεις ή εγκλιτικά 41-43.
εγκλιτικά μόρια 370, 1.
εγκλιτικά φωνήεντα 238.
εθνικά (παράγωγα ουσ.) 390.

22-0012_293-325_18b.indd 52 07/11/2017 12:28

εἰ, η πολλαπλή σημασία του 371.
ειδικοί σύνδεσμοι 367, 9.
εισαγωγικά 50, 10
έκθλιψη 57-59.
έκταση φωνήεντος 62, 7, β.
εκφορά σύνθετων αριθμών 214.
ελλειπτικά ουσιαστικά 153.
— παραθετικά 201.
εναντιωματικοί σύνδεσμοι 367, 3.
ενδοιαστικοί (ή διστακτικοί) σύνδεσμοι 367, 11.
ενδοτικοί σύνδεσμοι 367, 4.
ενεργητική διάθεση 247, α.
ενεργητική φωνή 258, α.
ενεργητικός αόρ. β' 310-314.
ενεστώτας στην οριστική 253, α.
— στις άλλες εγκλίσεις 257.
ενεστωτικό θέμα 262, β.
ενικός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.
— ρήματος 248.
ένρινα σύμφωνα 23.
ενρινόληκτα ουσιαστ. γ΄ κλ. 126.
— επίθετα 177-180.

22-0012_293-325_18b.indd 53 07/11/2017 12:28

— ρήματα 301-309.
ένωση (ή συγχώνευση) συμφώνων 67.
ενωτικό 49, 5.
επαναληπτική αντωνυμία 225.
— η κλίση της 226.
επάνω τελεία 50, 2.
ἐπεί, ἐπειδή, η πολλαπλή σημασία τους 371.
επένθεση 66.
επίθετα 154.
— τρικατάληκτα με τρία γένη, δικατάληκτα με τρία γένη, μονοκατάληκτα με δύο γένη 155.
— ασυναίρετα δευτερόκλιτα 158-161.
— συνηρημένα δευτερόκλιτα 162-165.
— αττικόκλιτα 166-167.
— τριτόκλιτα 168-183.
— φωνηεντόληκτα 169-171.
— συμφωνόληκτα: αφωνόληκτα 172-176, ενρινόληκτα, υγρόληκτα 177-180, σιγμόληκτα 181-183.
— ανώμαλα 184.
επίθετα αριθμητικά, βλ. αριθμητικά.
επίθετα με αλλαγμένη σημασία 443, β.
επίθετα παράγωγα 392.
— από ρήματα 393-396.
— από ονόματα 397.

22-0012_293-325_18b.indd 54 07/11/2017 12:28

— από επιρρήματα 398.
επιθέτου βαθμοί 189.
επιθέτου παραθετικά 191.
επίθετο ως α' συνθετικό 415-417.
— ως β΄ συνθετικό 425-426.
επιμεριστικές αντωνυμίες 238.
— η κλίση τους 239.
επιρρήματα
— τοπικά, χρονικά, τροπικά, ποσοτικά, βεβαιωτικά, αρνητικά, διστακτικά 362.
— ερωτηματικά, αόριστα, δεικτικά, αναφορικά 363.
— συσχετικά 363.
επιρρήματα με αλλαγμένη σημασία 443, δ.
επιρρήματα παράγωγα 404.
— τοπικά 405, τροπικά 406, ποσοτικά 407, χρονικά 408.
επιρρήματος παραθετικά 203.
επίρρημα ως α΄ συνθετικό 420.
— ως β΄ συνθετικό 427.
επιτατικό ἀ- 423, β΄, ἀρι-, ἐρι-, ζα- 423, ε΄.
επιφωνήματα 368.
επιφωνηματικό 50, 5.
ἐρι-, επιτατικό μόριο, 423, ε΄.
ερωτηματικά επιρρήματα 363.
ερωτηματικές αντωνυμίες 234.

22-0012_293-325_18b.indd 55 07/11/2017 12:28

— η κλίση τους 235.
ερωτηματικό 50, 4.
-έστερος, -έστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, α.
εσωτερικά γράμματα 28.
εσωτερική αύξηση 267.
ετερόκλιτα ουσιαστικά 149.
ετυμολογικό 373.
ευκτική 250, γ.
ευφωνία 61.
ευφωνικά σύμφωνα 61.
ευχετικό μόριο 370, 2.

Ζ

ζ, διπλό σύμφωνο 21, 2.
ζα-, επιτατικό μόριο 423, ε΄.
ζῶ, ζῆς, ζῇ κτλ. 325.

Η

ἡμι-, αχώριστο μόριο 423, ζ΄.
ημίφωνα 4, 16, σημ. 4, 21, 1, β.
ημιφωνόληκτα ουσ. γ΄ κλίσ. 120, β και 125-140.
ἠνίκα, η πολλαπλή σημασία του 371.

22-0012_293-325_18b.indd 56 07/11/2017 12:28

Θ

θαυμαστικά επιφωνήματα 369, 1.
θαυμαστικό 50, 5.
θειαστικά επιφωνήματα 369, 3.
θέμα κλιτών λέξεων 73, β.
— ισχυρό και αδύνατο ουσ. γ΄ κλίσ. 105, 2.
— του ρήματος: ρηματικό, χρονικό 262.
— του αορ. β΄ 314.
— των ρημ. σε -μι 333, 337.
θεματικό φωνήεν 282.
θέσει μακρόχρονη συλλαβή 33, β.
θετικός βαθμός επιθέτων 190, 1.
θέω, θεῖς, θεῖ κτλ. 327.
θηλυκό πτωτικών 76, α.
— ουσιαστικών 81.
— τρικατάλ. επιθ. σε -ος 159.

Ι

ιδιόκλιτα ουσ. 151.
ισοσύλλαβα ουσ. 85, 1.
-ίστερος, -ίστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, γ.
ιστορικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.
ισχυρό θέμα, βλ. θέμα.
-ιων, -ιστος, καταλήξεις ανώμ. παραθετικών 196.

22-0012_293-325_18b.indd 57 07/11/2017 12:28

J

j 16, σημ. 4.

— αποβολή του j 64, 2.

— αφομοίωση του j με υγρά και ένρινα 68, 4.

— μετάθεση του j (επένθεση) 66.

— συγχώνευση του j με άφωνα 67, 2.

F

F 16, σημ. 4.

— αποβολή του F 64, 3.

K

καθαρό και μη καθαρό -α 90.

καίω ή κάω 289.

καταληκτικά ουσ. γ΄ κλ. 104, 1.

κατάληξη κλιτών λέξεων 73.

— του ρήματος 261.

— προσωπική των ρηματ. τύπων 281.

— καταλήξεις ολικές (φαινομενικές) ουσ. α΄ κλ. 87, ουσ. β΄ κλ. 95, ουσ. γ΄ κλ. 141, ρηματικών τύπων 288.

— καταλήξεις παραθετικές 193.

— καταλήξεις παραγωγικές 379, 3.

— υποκοριστικές 384.

— μεγεθυντικές 385.

22-0012_293-325_18b.indd 58 07/11/2017 12:28

καταχρηστικές προθέσεις 365, 2.
καταχρηστική παραγωγή 441.
καταχρηστικοί δίφθογγοι 25, β.
κάω (καίω) 289.
κλείω, βλ. κλήω.
κλητική 75.
κλητικό επιφώνημα 368.
κλήω 289.
κλίση πτωτικών 76, γ.
— ουσιαστικών 84.
— ασυναίρ. ουσ. α΄ κλ. 86-91.
— συνηρ. ουσ. α΄ κλ. 92-93.
— ασυναίρ. ουσ. β΄ κλ. 94-98.
— συνηρ. ουσ. β΄ κλ. 99-100.
— αττική β΄ κλ. 101-102.
— ουσ. γ΄ κλ. 103-145.
— επιθέτων 156-184.
— μετοχών 185-188.
— συγκριτικών, -ίων, -ιον (-ων, -ον) 197.
— αριθμητ. επιθέτων 207-209.
κλιτά μέρη του λόγου 72, β.
κλιτό ως α΄ συνθετικό 410-419.
— ως β΄ συνθετικό 424-426.

22-0012_293-325_18b.indd 59 07/11/2017 12:28

κοινά (ή προσηγορικά) ονόματα 80, 2.
— από επίθετα 441, γ.
κόμμα 50, 3.
κορωνίδα 49, 4.
κράση 55.
κτητικά σύνθετα 436.
κτητικές αντωνυμίες 228, η κλίση τους 229.
κύρια ονόματα 80, 1.
κύρια ονόμ. προσώπων από κοινά ουσιαστικά, επίθ. ή μετοχές 441, α.
κύριες προθέσεις 365, 1.
κύριοι δίφθογγοι 25, α.
κυριολεξία 442.

Λ

λέξη 6, 27.
— μονοσύλλαβη, δισύλλαβη, τρισύλλαβη, πολυσύλλαβη 31.
— οξύτονη, παροξύτονη, προπαροξύτονη, περισπώμενη, προπερισπώμενη, βαρύτονη 37.
— άτονη 40.
— εγκλιτική 41.
— πρωτότυπη, παράγωγη 375, 1.
— ριζική 375, 3.

22-0012_293-325_18b.indd 60 07/11/2017 12:28

— σύνθετη 376, 1, απλή 376, 2.
— παρασύνθετη 378.
— ονοματοποιημένη 439.
— λέξεις που παίρνουν δασεία 47.
λήγουσα 32.
λόγος προφορικός, γραπτός 1.
— μέρη του λόγου κλιτά, άκλιτα 72.

Μ

μακρόχρονα φωνήεντα 19, 1, β, 20, β.
μακρόχρονη συλλαβή 33.
μέγας 184, 2.
μεγεθυντικά 385.
μέλλοντας απλός 253, γ.
— συντελεσμένος 253, ζ.
— παθητικός α΄ 286.
— παθητικός β΄ 315-317.
μέρη του λόγου κλιτά, άκλιτα 72.
μέσα άφωνα 22, β.
μέση διάθεση 247, β.
μέση στιγμή 50, 2.
μέση φωνή 258, β.
μέσος αόρ. β' 310-314.

22-0012_293-325_18b.indd 61 07/11/2017 12:28

μετάθεση φωνηέντων 62, 3.
— του j (επένθεση) 66.
μεταπλαστά ουσιαστικά 150.
μεταφορική σημασία των λέξεων 442.
μετοχή 251, β.
— κλίση των μετοχών 185-188.
— παραθετικά των μετοχών 200, 1.
μέχρι, η πολλαπλή σημασία του 371.
μη καθαρό -α 90.
μονόθεμα ουσ. γ΄ κλ. 105, 1.
μονοκατάληκτα ουσ. 82, 1 και 2.
— επίθετα 155, 3.
μονολεκτικά παραθετικά 192.
— κανονικός σχηματισμός τους 193.
— αναλογικός σχηματισμός τους 195.
μονολεκτικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.
μόρια 370.
— αχώριστα 370, 6 και 7.
— αχώρ. μόρια ως α΄ συνθετ. 422.

N

ν εμπρός από άφωνα 70, 5.
ν εμπρός από ένρινα και υγρά 68, 5, 307, β.

22-0012_293-325_18b.indd 62 07/11/2017 12:28

ν εμπρός από το j 68, 4, β.
ν εμπρός από το σ 64, 4.
ν ευφωνικό 61, 1.
νέω, νεῖς, νεῖ 327.
νη- στερητικό 423, δ΄.
νόθα σύνθετα 428.
ντ, νδ, νθ εμπρός από σ 64, 6.
ντ, νδ, νθ εμπρός από το j 67, 2, γ.

Ξ

ξ, διπλό σύμφωνο 21, 2.
ξ από ένωση ουρανικού και σ 67, 1.

Ο

οδοντικά άφωνα 22, α.
— εμπρός από το σ 64, 5.
οδοντικόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 121 και 122, γ, δ, ε, ζ.
ολικές (φαινομενικές) καταλήξεις, βλ. κατάληξη.
ονομαστική 75.
ονόματα 72, α.
— κύρια 80, 1.
— κοινά ή προσηγορικά 80, 2.
ονοματικοί τύποι του ρήμ. 251.

22-0012_293-325_18b.indd 63 07/11/2017 12:28

ονοματοποιημένη λέξη 439.
ονοματοποιία 439.
οξεία 36.
οξύτονη λέξη 37, 1.
ὁπηνίκα, ὁπότε, ὅπως, η πολλαπλή σημασία τους 371.
ορθές πτώσεις 75, β.
ορθογραφικά σημεία βοηθητικά 49.
οριστική 250, α.
— συσχετικός πίνακας των χρόνων της 255.
οριστική αντωνυμία 225.
— η κλίση της 226.
ὅτε, η πολλαπλή σημασία του 371.
ὅτι, η πολλαπλή σημασία του 371.
οὐ (οὐκ, οὐχ) 40, 61, 2
ουδέτερη διάθεση 247, δ.
ουδέτερο πτωτικών 76, α.
— ουσιαστικών 81.
ουρανικά άφωνα 22, α.
ουρανικόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 121, 122, α.
ουσιαστικά ονόματα 79.
— συγκεκριμένα, αφηρημένα 79.
— κύρια, προσηγορικά (κοινά) 80.
— μονοκατάληκτα με ένα γένος, μονοκατάληκτα με δύο γένη (κοινού γένους), δικατάληκτα με δύο γένη 82.

22-0012_293-325_18b.indd 64 07/11/2017 12:28

— ισοσύλλαβα, περιττοσύλλαβα 85.
— ασυναίρετα α΄ κλ. 86-91.
— συνηρημένα α΄ κλ. 92-93.
— ασυναίρετα β΄ κλ. 94-98.
— συνηρημένα β΄ κλ. 99-100.
— αττικής β΄ κλ. 101-102.
— γ΄ κλ. 103-145: καταληκτικά, ακατάληκτα 104, μονόθεμα, διπλόθεμα 105, φωνηεντόληκτα, συμφωνόληκτα 107, αφωνόληκτα, ημιφωνόληκτα 120, ουρανικόληκτα, χειλικόληκτα, οδοντικόληκτα 121, ενρινόληκτα 125, συγκοπτόμενα 129.
— σιγμόληκτα 133-140.
— ανώμαλα 146.
ουσιαστικά με αλλαγμένη σημασία 443, α.
ουσιαστικά παράγωγα 380.
— από ρήματα 381.
— από επίθετα 382.
— από ουσιαστικά 383-391.
ουσιαστικό ως α' συνθ. 410-414.
— ως β΄ συνθετικό 424.
-ούστερος, -ούστατος, παραθετικές καταλήξεις 195, β.
-ο(ώ)τερος, -ο(ώ)τατος, παραθετικές καταλήξεις 194.

22-0012_293-325_18b.indd 65 07/11/2017 12:28

Π

παθητική διάθεση 247, γ.
παθητικός μέλλ. α΄, αόρ. α΄ 286.
— μέλλ. β΄, αόρ. β΄ 315-317.
πάθη φθογγικά 51.
— φωνηέντων 52-62.
— συμφώνων 63-71.
παραγόμενοι χρόνοι, βλ. χρόνοι.
παράγωγα ουσιαστικά 380-391.
— επίθετα 392-398.
— ρήματα 399-403.
— επιρρήματα 404-408.
παραγωγή 372, 379.
— καταχρηστική 441.
παράγωγη λέξη 375, 1.
παραγωγική κατάληξη 379, 3.
παραγωγικό πρόσφυμα 379, 2.
παραθετικά επιθέτων 189-202.
— μονολεκτικά, περιφραστικά 192.
— ανώμαλα 196.
— μετοχών 200.
— ελλειπτικά 201.
— επιρρημάτων 203.

22-0012_293-325_18b.indd 66 07/11/2017 12:28

παραθετική κατάληξη 193.
παρακείμενος 253, ε.
παραλήγουσα 32.
παρασύνθετα 378, 429.
παρατατικός 253, β.
παρατακτικά σύνθετα 437.
παραχωρητικοί σύνδεσμοι 367, 4.
παρένθεση 50, 8.
παρεπόμενα πτωτικών 77.
— ρημάτων 246.
παροξύτονη λέξη 37, 2.
παρώνυμα ουσ. 391.
πατρωνυμικά ουσ. 388.
παύλα 50, 7.
— διπλή 50, 9.
πεινώ 325.
περιεκτικά ουσ. 387.
περισπώμενα ρήματα 322-331.
περισπωμένη 36.
περισπώμενη λέξη 37, 4.
περιττοσύλλαβα ουσιαστικά 85, 2.
περιφραστικά παραθετικά 192, 198.
περιφραστικοί χρόνοι, βλ. χρόνοι.

22-0012_293-325_18b.indd 67 07/11/2017 12:28

ΠΙΝΑΚΕΣ: συμφώνων 24.
— λέξεων που δασύνονται 47.
— ανακεφαλαιωτικός που δείχνει τα σπουδαιότερα πάθη των συμφώνων 71.
— ασυναίρετων ουσ. α΄ κλ. 91.
— ασυναίρετων ουσ. β΄ κλ. 98.
— φωνηεντόληκτων ουσ. γ΄ κλ. σε -ις, γεν. -εως 113.
— αφωνόληκτων ουσ. γ΄ κλ. 124.
— ενρινόλ. και υγρόλ. ουσ. γ΄ κλ. 132.
— σιγμόλ. ουδ. γ΄ κλ. 138.
— αριθμητικών 218.
— συσχετικών αντωνυμιών 244.
— συσχετικός των χρόνων της οριστικής 255.
— που δείχνει τη διαίρεση των ρημάτων 265.
— φωνηεντόλ. ασυναίρ. ρημάτων με διαφορές ή ανωμαλίες 291.
— φωνηεντόλ. συνηρ. ρ. με διαφορές ή ανωμαλίες 331.
— συσχετικών επιρρημάτων 363, α.
— άκλιτων με πολλαπλή σημασία 371.
πλάγιες πτώσεις 75, β.
πλάτεμα της σημασίας των λέξεων 444, α.
πλέω 327.
πληθυντικός πτωτικών 76, β.
— ουσιαστικών 83.

22-0012_293-325_18b.indd 68 07/11/2017 12:28

— ρήματος 248.
πνεύματα 44-45, θέση του πνεύματος 48.
πνέω 327.
ποιοτική μεταβολή φωνήεντος 62, 6.
πολλαπλασιαστικά αριθμητικά 206, δ και 209.
πολύς 184, 1.
πολυσύλλαβη λέξη 31.
ποσότητα φωνήεντος 19, 2.
ποσοτικά επιρρήματα 362, 4.
— παράγωγα 407.
ποσοτική μεταβολή φωνήεντος 62, 7.
πράος 184, 3.
πριν, η πολλαπλή σημασία του 371.
προθέσεις 364.
— κύριες, καταχρηστικές 365.
— ως α΄ συνθετικό 421.
— με αλλαγμένη σημασία 443, ε.
προπαραλήγουσα 32.
προπαροξύτονη λέξη 37, 3.
προπερισπώμενη λέξη 37, 5.
προσδιοριστικά σύνθετα 434.
προσηγορικά ουσιαστικά 80, 2.
— από επίθετα 441, γ.

22-0012_293-325_18b.indd 69 07/11/2017 12:28

προσθετά σύμφωνα, βλ. ευφωνικά σύμφ.
προστακτική 250, δ.
πρόσφυμα παραγωγικό 379, 2.
— χρονικό 286.
πρόσωπα ρήματος 249.
προσωπικές αντωνυμίες 221.
— η κλίση τους 222.
προσωπική κατάληξη 281.
προτακτικά μόρια 370, 7.
προφορικός λόγος 1.
πρώτη συζυγία ρημάτων (σε -ω) 276-331.
πρωτόκλιτα ουσιαστικά 86-93.
πρωτότυπη λέξη 375, 1.
πτώσεις 75.
πτωτικά 74, παρεπόμενα (συνακόλουθα) πτωτικών 77.

P

ρ διπλασιάζεται 65, 3.
ρ εμπρός από το j 68, 4, β.
ρέω 327.
ρήμα βοηθητικό είμὶ 274.
ρήματα
— ενεργητικά, μέσα, παθητικά, ουδέτερα 247.

22-0012_293-325_18b.indd 70 07/11/2017 12:28

— φωνηεντόληκτα: ασυναίρετα (βαρύτονα) συνηρημένα (περισπώμενα) συμφωνόληκτα (αφωνόληκτα, ενρινόληκτα, υγρόληκτα, σιγμόληκτα) 264.
— α΄ συζυγίας 276-331.
— β΄ συζυγίας 332-351.
— ανώμαλα 352-359. Βλ. και κατάλ. ανώμ. ρ. (στο τέλος, Παράρτημα).
— αποθετικά 360.
— απρόσωπα ή τριτοπρόσωπα 361.
— με αλλαγμένη σημασία 443, γ.
ρήματα παράγωγα 399.
— από ονόματα 400.
— από ρήματα 401.
— από επιρρήματα 402.
— από επιφωνήματα 403.
ρηματικά επίθετα 393-396.
ρηματικό θέμα 262, α.
ρηματικός χαρακτήρας 263, α.
ρήματος παρεπόμενα (συνακόλουθα) 246.
— διαθέσεις 247.
— αριθμοί 248.
— πρόσωπα 249.
— εγκλίσεις 250.
— χρόνοι 252.
— φωνές 258.

22-0012_293-325_18b.indd 71 07/11/2017 12:28

— συζυγίες 259.
ρήμα ως α΄ συνθετικό 418.
— ως β΄ συνθετικό 426.
ρίζα λέξεων 375, 2.
ριζική λέξη 375, 3.

Σ

σ αποβάλλεται 64, 1, συγχωνεύεται σε ξ, ψ 67, 1, αφομοιώνεται 68, 2 και 3.
σημασία συνθέτων 433-437.
σημασίας των λέξεων αλλαγή 442.
σημεία βοηθητικά ορθογραφικά 49.
— της στίξης 50.
σιγμόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 125, 133-140.
— επίθετα γ΄ κλ. 181.
— ρήματα 264, β.
στένεμα της σημασίας των λέξεων 444, β.
στερητικό ἀ- 423, α΄.
— νη- 423, δ΄.
στιγμή τελεία 50, 1.
— μέση ή άνω 50, 2.
στίξη 50.
συγκεκριμένα ουσ. 79, 1.
συγκοπή (αποβολή) φωνηέντων 62, 1.

22-0012_293-325_18b.indd 72 07/11/2017 12:28

συγκοπτόμενα ουσ. γ΄ κλ. 129-131.
συγκριτικός βαθμός επιθ. 190, 2.
συγχώνευση (ή ένωση) συμφώνων 67.
συζυγίες ρημάτων 259.
— πρώτη συζυγία 276-331.
— δεύτερη συζυγία 332-351.
συλλαβή 7 και 30.
— μακρόχρονη (φύσει, θέσει), βραχύχρονη 33.
συλλαβής αποβολή, βλ. συλλαβική ανομοίωση.
συλλαβική ανομοίωση 69, 2, β.
συλλαβική αύξηση 266, 1.
συλλαβισμός 34.
συμπερασματικοί σύνδεσμοι 367, 8.
συμπλεκτικοί σύνδεσμοι 367, 1.
συμπνευματισμός 70, 1.
σύμφωνα 3, β, 18.
— ευφωνικά 52, 61.
— τελικά 28-29.
— συμφώνων διαίρεση και ονομασία 21- 24.
— συμφώνων πάθη 63-71.
συμφωνόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 120-140.
— επίθετα γ΄ κλ. 172-183.
— ρήματα α΄ συζυγίας 292-321.

22-0012_293-325_18b.indd 73 07/11/2017 12:28

— β΄ συζυγίας 332-336.
συναίρεση 53.
συνακόλουθα (ή παρεπόμενα) των πτωτικών 77.
— των ρημάτων 246.
συναλοιφή 52.
σύνδεσμοι 366-367.
συνδετικά σύνθετα 437.
συνηρημένα ουσ. α΄ κλ. 92-93.
— ουσ. β΄ κλ. 99-100.
— ρήματα 322-331.
σύνθεση 372, 409-437.
σύνθετα προσδιοριστικά 434, αντικειμενικά 435, κτητικά 436, συνδετικά ή παρατακτικά 437.
— νόθα 428.
σύνθετη λέξη 376, 1.
συνθετικά μέρη 377.
συνθετικό πρώτο 377, 410-423.
— δεύτερο 377, 424-427.
συνθέτων σημασία 433-437.
— τονισμός 432.
συντελικοί χρόνοι 256, β.
συριστικό σ 23.
συστολή (βράχυνση) 62, 7, α.
συσχετικά επιρρήματα 363.

22-0012_293-325_18b.indd 74 07/11/2017 12:28

συσχετικές αντωνυμίες 243.
σχετλιαστικά επιφωνήματα 369, 4.
σῶς, σῶν 184, 4.

Τ

τακτικά αριθμητ. επίθ. 206, β και 208.
-τατος, -τάτη, -τατον, καταλ. υπερθετικών επιθ. 193.
τελεία (στιγμή) 50, 1.
— επάνω (μέση ή άνω στιγμή) 50, 2.
τελικά γράμματα 28.
— σύμφωνα 29, β.
τελικοί σύνδεσμοι 367, 7.
-τερος, -τέρα, -τερον, καταλ. συγκριτικών επιθ. 193.
-τέρω, -τάτω, καταλ. παραθετικών επιρρημάτων 203, 4.
τι, συλλαβή που γίνεται σι 70, 4.
τονισμός, γενικοί κανόνες 38, ειδικοί κανόνες 39.
— ονομάτων γ΄ κλ. 144.
— ενεργητ. αορ. β΄ 312.
— μέσου αορ. β΄ 313.
— συνθέτων 432.
— σύνθετων ρημ. σε -μι 345.
τόνος 35, οι τρεις τόνοι 36.
— ονομασία των λέξεων από τον τόνο τους 37.

22-0012_293-325_18b.indd 75 07/11/2017 12:28

— θέση του τόνου 48.
τοπικά επιρρήματα 362, 1.
— παράγωγα επιρρήματα 405.
— παράγωγα ουσιαστικά 386.
τοπωνυμίες από κοινά ουσ. ή επίθ. 441, β.
τρισύλλαβη λέξη 31.
τριτόκλιτα ουσιαστικά 103-145.
— επίθετα 168-183.
τριτοπρόσωπα (απρόσωπα) ρήμ. 361.
τροπή φωνηέντων 62, 6.
— συμφώνων 70.
τροπικά επιρρήματα 362, 3.
— παράγωγα επιρρήματα 406.
τύποι των λέξεων 73.

Υ

υγρά σύμφωνα 23.
υγρόληκτα ουσιαστικά γ΄ κλ. 127.
— επίθ. γ΄ κλ. 177-180.
— ρήματα 301-309.
υπερθετικό σχετικό, απόλυτο 190, 3 β·
υπερθετικός βαθμός 190, 3.
υπερσυντέλικος 253, ς΄.

22-0012_293-325_18b.indd 76 07/11/2017 12:28

υποδιαστολή 49, 1, 50, 3.
υποκοριστικά 384.
υποκοριστικές καταλήξεις 384.
υποτακτική 250, β.
υφαίρεση 60, 2.

Φ

φαινομενικές (ολικές) καταλήξεις, βλ. κατάληξη.
φθογγικά πάθη 51.
φθόγγος 2, 16.
φροῦδος 184, 5.
φύσει μακρόχρονη συλλαβή 33, α.
φωνές ρήματος 258.
φωνήεν εγκλιτικό 283.
— θεματικό 282.
φωνήεντα 3, α, 18.
— βραχύχρονα, μακρόχρονα, δίχρονα 19-20.
φωνηεντόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 108-119.
— επίθ. γ΄ κλ. 169-171.
— ρήματα α΄ συζυγίας: βαρύτ. 277-291 και περισπώμ. 322-331.
— ρήματα β΄ συζυγίας 332-348 και 351.
φωνηέντων (και διφθόγγων) πάθη 52-62.

22-0012_293-325_18b.indd 77 07/11/2017 12:28

Χ

χαρακτήρας κλιτών 73.

— ρηματικός 263, α.

— χρονικός 263, β.

χασμωδία 52.

χειλικά άφωνα 22, α.

χειλικόληκτα ουσ. γ΄ κλ. 121, 122, β.

— ρήματα 292, 1.

χέω 327.

χοῦς, γεν. χοῦ (β΄ κλ.) 99.

χρονικά αριθμητικά 206, γ.

— επιρρήματα 362, 2.

— παράγωγα επιρρήματα 408.

χρονική αύξηση 266, 2.

χρονικό θέμα 262, β.

— πρόσφυμα 286.

χρονικοί σύνδεσμοι 367, 5.

χρονικός χαρακτήρας, βλ. χαρακτήρας.

χρόνοι του ρήματος 252.

— αρχικοί, παραγόμενοι ή ιστορικοί, συντελικοί, μονολεκτικοί, περιφραστικοί 256.

— περιφραστικών σχηματισμός 287.

— δεύτεροι των ρημ. α΄ συζυγίας 310-321 και 349-350.

— δεύτεροι των ρημ. β΄ συζυγίας 342-344.

22-0012_293-325_18b.indd 78 07/11/2017 12:28

χρόνος (ποσότητα) φωνηέντων 19, 2.
χρῶμαι 325.

Ψ

ψ, διπλό σύμφωνο 21, 2.
ψιλή 45.
ψιλόπνοα άφωνα 22, β.

Ω

ως, η πολλαπλή σημασία του 371.
-ώτερος, -ώτατος, παραθετικές καταλήξεις 194.

22-0012_293-325_18b.indd 79 07/11/2017 12:28

22-0012_293-325_18b.indd 80 07/11/2017 12:28

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 5ου ΤΟΜΟΥ

Σελ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος ανώμαλων ρημάτων 5
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 44

22-0012_293-325_18b.indd 81 07/11/2017 12:28

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.